

Studententijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel
Gratis en onbetaalbaar sinds 1983

België - Belgique
P.P. - P.B.
1160 Oudergem Gemeenteplein
BC31570

de Moeial

April 2012

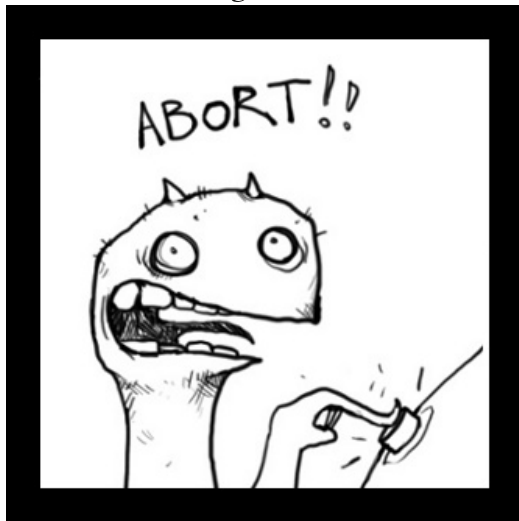
Verkiezingskoorts *- En de winnaar is... -*

Studentenverkiezingen - Rosemont - WU LYF - Carmiggelt - Abortus - Piratenpartij

April 2012 - Inhoud

Pagina 9

Pagina 15

Pagina 18

3. **Editio**
Lansen breken
Hoofredacteur
4. **Onderwijsnieuws**
5. **Sinardet nog steeds bezorgd over toekomst federaal wetenschappelijk onderzoek**
Franstalige studentenkoepel herstelt eenheid
6. **Studentenverkiezingen onder de loep genomen**
Tendensen door de jaren heen
Stéphanie Romans
8. **Wachten op de cavalerie**
Democratisch bestuur te Brussel
Nathaniël Bovin
9. **Crisis in de klassieke muziek**
De Munt en Koninklijk Conservatorium luiden de alarmbel
Piet Van de Velde
10. **“Er wordt een soort zelfdiscipline gevraagd”**
Interview met Freddy Roosemont, algemeen directeur Dienst Vreemdelingenzaken
Ruben Claesen en Stéphanie Romans
13. **Stuver zoekt stuiver**
Opinie
Stéphanie Romans
14. **Lezersbrief**
Antwoord op ‘Sceptisch over SKEPP’
15. **Abortus: keuzevrijheid of kindermoord?**
Humanisme vs. religie
Sarah Fellahi en Joren Janssens
18. **Edgar Hilsenrath: De nazi en de kapper**
Een verademing in een verstikkend debat
Joren Janssens
20. **Ziet ge de boer de vredesakker ploegen?**
S. Carmiggelt, de felle man verpakt in melancholisch pierrotgezichtje
Ruben Claesen
23. **Een toekomst voor auteursrechten?**
Interviews met C. Engström (Piratenpartij) en J. Sargentini (GroenLinks)
Nathaniël Bovin
26. **Het Vrije Studentenradje**
Satire
27. **Het Nieuws van Morgen**
Verkiezingsspecial
Piet Van de Velde
28. **“Plots speelden we voor meer dan twintig mensen”**
Interview met WU LYF
Paola Verhaert
29. **The Immaculate Conception of Little Dizzle**
Filmrecensie
Olivier Dieleman
30. **Agenda**
31. **Cafétip**
Colofon
32. **Achterflap**

Geachte rector,
Beste Paul,

Open brieven zijn erg populair. Geen krant kun je de laatste tijd open slaan zonder met je neus op een open brief gedrukt te worden. Meestal is dat ergens in de buurt van de opinierubriek, wat meteen zijn inwisselbaarheid met een opiniestuk staft. Dat is het zeker als het gehanteerde vocabularium en de stilistische kenmerken rechtstreeks uit een bui van verontwaardiging ontsproten zijn, met als gevolg dat het persoonlijke karakter plaats moet ruimen voor geroep aan de zijlijn en, niet zelden, in de marge. Dat is alvast niet mijn bedoeling. Ik richt mijn letters in de eerste plaats naar u. Dat onze lezers die letters ook onder ogen komen, is een nuttige nevenwerking.

Laat ik er geen doekjes om winden: als u een tegenkandidaat voor de rectorverkiezingen had, dan zou ik op zoek moeten naar een andere kapstok voor mijn editoriaal. U mag best weten dat u onze redactie heel wat plezier ontziet door eventuele tegenkandidaten zo af te schrikken, waarde rector. Ik kan me immers niet voorstellen dat onze universiteit geen andere geschikte opvolgers herbergt. Ik hoop dat u dat ook niet doet, dat zou niet netjes zijn en bovendien erg onverstandig. De grootinquisiteur van Sevilla wist wel wat aan te vangen met de hoogmoed van de herren Christus in Dostojevski's *De gebroeders Karamazov*. Onderschat nooit degenen die u een kopje kleiner willen maken, rector. We moeten er op toezien dat er aan deze universiteit geen bloed vloeit.

U moet dus wel angst en onzekerheid ingeboezemd hebben onder uw professorenkorps. Het is jammer dat we dat moeilyk kunnen peilen. Hoeveel hoogleraren zouden er met het idee gespeeld hebben om u van de troon stoten? We weten één ding: evenveel als het aantal dat het idee ook heeft laten varen. Of dat net te laat was met zijn kandidatuur. Stelt u zich even de stille aftocht voor van de hijgende rector in spe die de kamer met de kandidaturendoos om klokslag twaalf uur gesloten ziet worden door een administratieve medewerker, die achter de avondse houten deur met net genoeg glas meteen de doos opent. "Geen verkiezingsbeloften dit jaar, Paul De Knop is de enige kandidaat", hoort de rector in spe de medewerker met het eerstehandsnieuws triomferen. Sip en met hangende armen is die rector in spe naar huis gegaan. "Ik was weer te laat dit jaar", zegt hij tegen zijn vrouw. U hoeft niet tegen te werpen dat het anders is gegaan – de laatste avondse houten deuren met net genoeg glas bevinden zich immers op onze redactie – want ik vind mijn versie van de feiten bij voorbaat leuker.

Die medewerker haalt overigens een interessante these aan. Verkiezingsbeloften zijn immers wat kernwapens in de Koude Oorlog waren: je laat ze pas op het volk los als je echt niet anders kan. Daarom wil ik u dan ook enkele verkiezingsbeloften aan de hand doen, voor het geval dat.

Ik heb vernomen dat heerschappen met Vlaamsgezinde inborst verontwaardigd waren omdat u vergeten bent de Vlaamse vlag halfstok te hangen bij de dag van nationale rouw van 16 maart, ter nagedachtenis van de slachtoffers van de busramp in Sierre. Ik weet dat die heerschappen het u, veralgemeend gesteld, doorgaans knap lastig maken. Ze zweren bijvoorbeeld bij het Nederlands als onderwijstaal en steken zo stokken in de wielen van uw VUB van de Toekomst. U moet begrijpen, rector, dat dit soort vergetelheidjes - want van kwaad opzet verdenk ik u niet, u bent immers terecht gesteld op uw weekendrust – hetzelfde effect hebben als een lans in de rug van een stier. Zo zit dat

U zal geen lansen meer in ruggen steken, maar lansen breken voor een ander en beter beleid.

soort heerschappen nu eenmaal in elkaar. Wees de slimste, rector, en berg een Vlaamse vlag op in uw bureau. U kan die dan bij gelegenheid persoonlijk halfstok gaan hangen. De voordelen zijn tweërlei: u zal stijgen in de achting van de bovengenoemde heerschappen en het levert mooie kiekjes op. Pas wel op met de ladder, gezien rectoren met een verformfaaide rug het kiekjesgewijs veel minder goed doen.

Als u zich eenmaal in de gunst van Vlaanderen hebt gemanoeuvreed, zal uw stem nog veel luider klinken in het maatschappelijk debat. U zal geen lansen meer in ruggen steken, maar lansen breken voor een ander en beter beleid. Bovendien hoeft u zich niet meer te bedienen van platitudes in nieuwsprogramma's. U hoeft het niet meer te hebben over de universiteit als niet-politieke instelling en het huizen van sans-papiers als louter humane daad. U zal vaker een kat, als u dat wenst, een kat mogen noemen. U en ik weten dat het huizen van sans-papiers natuurlijk wel een politieke daad is, maar dat u het zo niet zeggen mag. U zou op uw donder krijgen van de regering.

Politieke uitspraken en daden zijn niet voorbehouden voor politici en zijn nog minder een schande. Als u in de toekomst nog eens naast Etienne Vermeersch in *Terzake* mag verschijnen, hoeft u zich niet meer in te houden als de Gentse moraalfilosoof u patriarchale klopjes op de schouder geeft. "Deze mensen zijn al tweeënhalve maand in hongerstaking, als licentiaat in Lichamelijke Opvoeding durf ik dat een bovenmenselijke prestatie te noemen", zou u kunnen opperen. "Dat bewijst hoe graag ze dit land en onze maatschappij ten dienste willen zijn. Ik ben bij hen geweest, heb met hen gesproken en ik ben ervan overtuigd dat ze alle 23 hun steentje kunnen bijdragen." Het harde België zal week worden bij het horen van uw woorden, rector. U zal de geschiedenisboeken ingaan als de rector die het bevroren land deed ontdooien.

U zal zien, ook onder de studenten zal uw populariteit geen grenzen kennen. In het buitenland zal men spreken over de *De Knop-cultus*. T-shirts van Che zullen een te duchten concurrent krijgen. Ten slotte is het grootse moment aangebroken: u kan de studenten rechtstreeks inspraak verlenen door hen algemeen stemrecht toe te kennen. Al telt de studentenstem maar voor tien procent van het totaal mee, u zal een belangrijke lans breken. En lansen breken, daar komt het op aan. ♦

Uw,
Ruben Claesen

« Onderwijsnieuws »

◆ Volgend academiejaar mogen ook plaatsvervangende leden in de studentenraad vicevoorzitter worden. Dit heeft de studentenraad beslist op de plenaire vergadering van maart. Voordien kwamen enkel de effectieve kandidaten in aanmerking voor de functie van vicevoorzitter. Mocht er volgend jaar een plaatsvervanger vicevoorzitter worden, dan heeft deze nog altijd geen stemrecht, tenzij degene die hij vervangt afwezig is. De functie van voorzitter kan overigens niet ingevuld worden door een plaatsvervanger.

◆ De Nederlandse minister van Onderwijs, Marja van Bijsterveldt, wil studenten die een opleiding in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) gaan volgen, aansporen om een studie te kiezen die meer gericht is op de arbeidsmarkt. “De arbeidsmarkt wordt overspoeld door interieurontwerpers en sportmanagers”, zo bericht *De Volkskrant*. Die zijn niet erg gewild op de arbeidsmarkt en volgens Van Bijsterveldt dan ook helemaal niet zo hard nodig. Ze wil studenten in spe dan ook ontmoedigen om te kiezen voor een niet-arbeidsmarktgerichte studierichting - of een *pretstudie* zoals zij het noemt - die weinig werkzekerheid biedt.

Een gelijkaardig idee ontsproot een tijd geleden al aan de geest van de Leuvense associatievoorzitter en oud-rector Oosterlinck. Het voorstel kon in Vlaanderen alvast niet op veel bijval rekenen. De mbo-scholen hebben al laten weten niks in het plan van Bijsterveldt te zien.

◆ De Nederlandse Onderwijsraad adviseert om de oprichting van basisscholen makkelijker te maken. Er zijn sinds het jaar 2000 nog maar weinig basisscholen bijgekomen, wat duidt op een stagnering. Dit komt omdat het huidige beleid nog stamt uit de tijd van verzuiling. De regels zijn dus dringend aan herziening toe. De Onderwijsraad wil onder andere het minimumaantal leerlingen verlagen dat nodig is om een school te mogen oprichten. Op die manier zou de verdeling tussen scholen met een geloofsachtergrond en openbare scholen op termijn meer moeten gaan aansluiten bij de werkelijke levensbeschouwing van de Nederlanders.

◆ De Europese studentenkoepel ESU vraagt een uitbreiding van de Erasmusbeurzen. Om meer studenten de kans te geven om op uitwisseling te gaan moet de hoogte van die beurs afhankelijk zijn van de socio-economische achtergrond van de student. Verder verzet ESU zich tegen het plan van de EU om de beurzen te vervangen door leningen. De studentenkoepel noemt het onverantwoord om studenten in deze tijden van economische onzekerheid en hoge jeugdwerkloosheid met hoge schulden op te zadelen.

◆ Aan de andere kant van de taalgrens zorgt een nieuw decreet voor ophef. In het decreet staat dat geneeskundestudenten die niet slagen voor hun examens in december, gedwongen kunnen worden om de opleiding af te breken of hun eerste jaar over twee jaren te spreiden. De Franstalige studentenkoepel FEF verzet zich tegen deze maatregel en dringt aan op meer investeringen in het hoger onderwijs, in plaats van maatregelen die het aanvatten van een studie ontmoedigen. Dit laatste werkt volgens de studentenkoepel een elite-onderwijs in de hand.

◆ Paul De Knop zal meer dan waarschijnlijk zichzelf opvolgen als rector aan de Vrije Universiteit Brussel. De 57-jarige De Knop is de enige kandidaat voor de rectorverkiezingen. Zonder ongelukken begint De Knop in mei dus aan zijn tweede mandaat. In 2008 volgde hij Ben Van Camp op. Daarvoor was de Antwerpenaar decaan van de faculteit Lichamelijke Opvoeding en Kinestherapie. Ook was hij adjunct-kabinetchef van Bert Anciaux, toenmalig minister van Sport, en voorzitter van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs.

◆ De Vlaamse universiteiten vechten een marketingoorlog uit, zo stond

Marja van Bijsterveldt

Allan Päll, ESU-voorzitter

Bus van De Lijn met VUB-reclame

in *De Morgen*. Vergeleken met 2009 gaven ze vorig jaar 12 procent meer uit aan reclame, wat een totaalbedrag van 1,8 miljoen betekent. Grootse uitgever is de Universiteit Antwerpen. Reden voor de grote bedragen is de financieringswijze van de universiteiten: hoe meer inschrijvingen, hoe meer subsidie van de Vlaamse overheid. John Haenraets, diensthoofd marketing van de Vrije Universiteit Brussel: “Daarom woedt de concurrentie steeds heviger. Er is een soort supermarktoorlog ontstaan, waar wij ons om budgetredenen buiten plaatsen. Iedereen stuurt zoveel mogelijk folders rond, omdat ze bang zijn marktaandeel en geld te verliezen.” (rc, sr)

Sinardet nog steeds bezorgd over toekomst federaal wetenschappelijk onderzoek

Nederlands- en Franstalige wetenschappers die met elkaar willen samenwerken, kunnen dat doen onder de paraplu van de IUAP, de InterUniversitaire Attractiepolen. Dit onderzoeksprogramma voorziet middelen voor excellentieonderzoek over de taalgrens heen en is het enige budget in België dat federaal wetenschappelijk onderzoek mogelijk maakt. Voorlopig wordt de IUAP-formule voortgezet, maar zijn bestaan blijft bedreigd.

In een opiniestuk in *De Standaard* waarschuwde Dave Sinardet, politicoloog aan de VUB en Universiteit Antwerpen, in november 2010 al voor het verdwijnen van de Attractiepolen, samen met tal van andere vooraanstaande academici: "De productie van nieuwe kennis is meer dan ooit gebaseerd op interdisciplinariteit en complementariteit tussen internationaal gerichte onderzoekers. Die hebben daarbij geen boodschap aan politieke of taalgrenzen. ... De afbraak van een deel van het federale wetenschappelijke onderzoek ligt op de tafel."

Van de regering-Di Rupo was er toen nog geen sprake, de communautaire onderhandelingen waren nog volop aan de gang. Inmiddels is het verdwijnen van de IUAP niet voor vandaag of morgen: de regering in lopende zaken besliste al om de Attractiepolen te behouden. Voor de periode 2012-2017 wordt alvast 156 miljoen euro uitgetrok-

ken om federaal fundamenteel onderzoek aan te moedigen.

De donkere wolken zijn echter nog niet verdreven. "We zijn natuurlijk erg tevreden met de uitgetrokken middelen", zo zegt Sinardet, "maar uiteindelijk is het wel de bedoeling om de IUAP op te splitsen en de bevoegdheid over te hevelen naar de gemeenschappen. Dat blijkt althans uit het Vlinderakkoord, de zesde staats hervorming. De gemeenschappen moeten dan wel nog eerst een samenwerkingsakkoord afsluiten, nog iets dat wellicht niet zo makkelijk zal zijn."

Die *communautarising* ziet Sinardet met lede ogen aan: "Op die manier zullen de Attractiepolen de facto op termijn verdwijnen. Er hoeft maar één gemeenschap te beslissen om minder of niet meer te investeren, en binnen de kortste keren is het einde in zicht. Ik denk dan ook dat wetenschapsbeleid een bevoegdheid is die zich op verschillende niveaus dient te bevinden. Het federale niveau hoort

foto: Informatieus

daar zeker ook bij."

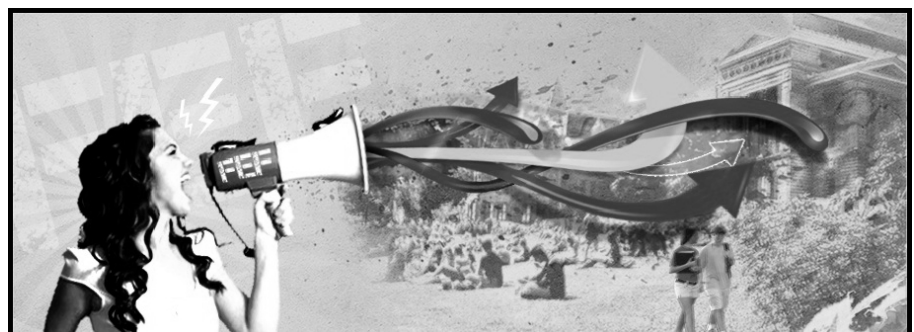
De Attractiepolen dateren van 1987 en zijn in de loop der jaren uitgegroeid tot internationaal voorbeeld. Niet zelden vormden de IUAP de basis voor internationale netwerken. Het belang kan dus niet onderschat worden, weet Sinardet: "Als wetenschappers rond nationale thema's werken, is het erg interessant om met Franstalige collega's samen te werken. De IUAP zijn dan de enige mogelijkheid. Via het Vlaamse FWO (Fonds Wetenschappelijk Onderzoek) is dat niet mogelijk." (rc)

Franstalige studentenkoepel herstelt eenheid

Op zaterdag 31 maart verkoos FEF een overgangsbestuur om binnen de koepel, die al enkele maanden met interne onrust te maken had, een vernieuwde eenheid te smeden. Het nieuwe bestuur werd met een grote meerderheid verkozen. De universitaire studentenraden stemden unaniem voor het nieuwe bestuur. De Hogescholen en Kunstschole bleken niet zo eensgezind te zijn: zij verkozen het nieuwe bestuur met zes tegen vier stemmen.

Het overgangsbureau bestaat uit het oude bestuur, dat de vrijdag ervoor zijn functies had neergelegd, uitgebreid met zes nieuwe leden. Van deze zes kwamen er twee uit studentenraden die de maanden ervoor hadden besloten om de structuur van FEF te verlaten.

Het overgangsbestuur, met Michaël Verbauwheide nog steeds als voorzitter, heeft de opdracht om de verkiezingen van het bestuur voor 2012-2013 voor te bereiden, die waarschijnlijk eind augustus zullen plaatsvinden. Hiernaast zal de overgangsraad de lopende dossiers behandelen en haar handelen kaderen volgens de doelstellingen van het Charter van

Brussel, dat unaniem goedgekeurd werd op diezelfde Federale Raad van 31 maart.

In dit charter worden vijf doelstellingen voor de overgangsraad afgebakend: het versterken van de studentenbeweging, de eenheid behouden in een kader van pluraliteit, FEF omvormen tot een participatief platform voor de verschillende studentenraden, het opbouwen van een dynamiek waarin plaats is voor uitgebreide reflectie en de onafhankelijkheid van de studentenkoepel tegenover de politieke stromingen bewaren. Hiernaast is het de bedoeling dat het overgangsbureau blijft werken aan de verschillende dossiers, de praktische cam-

pagnes blijft ondersteunen en een kader voor de vorming van de studentenvertegenwoordiging blijft bieden.

Na de eerdere Staten-Generaal die begin maart werd georganiseerd, lijkt de versplintering binnen de Franstalige studentenbeweging een halt te zijn toegeroepen. De studentenraden die in het eerste semester van dit jaar de deur achter zich dicht hebben geslagen, vinden langzaam de weg terug. Enkel de studentenraad van de Bergense universiteit lijkt er niet voor warm te lopen. Ook zij waren in oktober, samen met Namen, uit FEF gestapt. (nb)

Studentenverkiezingen onder de loep genomen

Tendensen door de jaren heen

DOOR STÉPHANIE ROMANS

De studentenverkiezingen zijn aan hun laatste week toe. Naarstig ronselt men nog stemmen van de student die zich nog niet richting stemwebsite gespoed heeft. Naar aanleiding van de verkiezingen dook de Moeial in de archieven van de vorige verkiezingen en vond de resultaten vanaf 2006 tot 2011 terug. Uw redacteurs maakten – zonder hier verder enige significantie aan toe te schrijven – een analyse van het aantal verkozen vrouwen, de vertegenwoordiging van de verschillende faculteiten en het aantal stemmers in de eerste ronde.

Aantal stemmen in de eerste ronde

Het ultieme doel van alle studentenraadverkiezingen is het behalen van het kiezersquorum van 25% in de eerste ronde. Hoewel er decretaal gezien maar 10% van de stemgerechtigde studenten gestemd moet hebben om de verkiezingen als geldig te beschouwen, meet de VUB zich een voortrekkersrol aan. Bij ons is een verkiezing pas geldig als minimaal een kwart van de studenten richting virtuele stembus is getrokken. In 2007 en 2010 moest er een tweede ronde aan te pas komen, het quorum werd in de eerste ronde niet behaald. Het jaar 2009 was apart: hoewel er toen geen tweede ronde moest plaatsvinden, behaalde men het quorum net niet. 1816 van de 7272 stemgerechtigde studenten wisten hun stem uit te brengen. Wie eventjes rekent merkt dat dit inhoudt dat zo'n 24,97% van de studenten gestemd heeft. Wie vervolgens nog wat verder rekent zal vaststellen dat er een tekort was van twee stemmen. 2011 was dan weer een ongeziene uitschieter.

Hoeveel vrouwen?

Het aantal vrouwen in studentenraden en hogere organen is een veelbesproken thema dit jaar. Met het genderquotum in het StuVo-decreet dat alsmat dichterbij komt is het een onderwerp terug van weggeweest. De invoering van een 'vrouwenquotum' doet al eens de vraag rijzen hoe het eigenlijk gesteld is met de participatie van de vrouwelijke studenten. Sinds 2006 is het aantal vrouwen dat participeert ongeveer gelijk gebleven, nu eens is er eentje meer, dan weer eentje minder. Het verschil tussen het aantal mannelijke en vrouwelijke kandidaten is echter altijd groot. Dit jaar lijkt het erop dat de vrouwen aan hun opmars zijn begonnen. Tien van de 24 kandidaten zijn bij deze verkiezingen vrouwelijk.

Is uw faculteit vertegenwoordigd?

Met wat geluk kan u dit jaar stemmen op een afgevaardigde van jouw faculteit in de Raad van Bestuur en de Onderwijsraad van de VUB. Met wat geluk weliswaar, want niet alle faculteiten hebben in deze twee organen een kandidaat.

De faculteiten ES en WE zijn door de jaren heen goed vertegenwoordigd geweest. ES had bijna elk jaar een kandidaat voor zowel de Onderwijsraad als de Raad van Bestuur, enkel in 2012 ontbreekt een kandidaat voor de Onderwijsraad. Voor WE bleef er enkel in 2008 een zetel in dezelfde raad oningevuld

Er zijn helaas ook faculteiten met een minder goede vertegenwoordiging in de twee raden. Twee jaar werd de faculteit PE noch in de Raad van Bestuur, noch de Onderwijsraad vertegenwoordigd. In 2012 is er, in tegenstelling tot 2011, een kandidaat Raad van Bestuurslid gevonden, in de Onderwijsraad zal er echter ook in 2012 niemand zetelen.

De faculteit LK moest het drie jaar zonder vertegenwoordiging in Onderwijsraad en Raad van Bestuur stellen. En maar twee jaar zaten in deze twee raden wel afgevaardigden van LK. Ook voor LK geldt in 2012 dat ze geen afgevaardigde in de Onderwijsraad kunnen verwachten, voor de Raad van Bestuur daarentegen heeft zich wel iemand kandidaat gesteld.

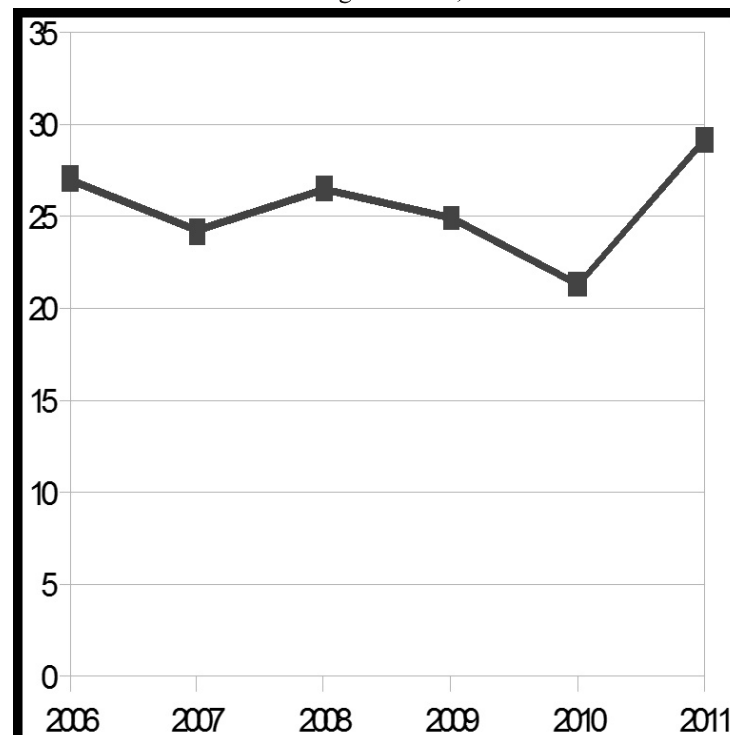
De studenten aan faculteit LW zagen in 2007, 2009

Faculteiten:

- RC:** Recht en Criminologie
- ES:** Economische, Sociale en Politieke Wetenschappen & Solvay Business School
- PE:** Psychologie en Educatiewetenschappen
- WE:** Wetenschappen en Bio-ingenieurswetenschappen
- GF:** Geneeskunde en Farmacie
- LW:** Letteren en Wijsbegeerte
- IR:** Ingenieurswetenschappen
- LK:** Lichamelijke Opvoeding en Kinesithérapie

en 2010 geen afgevaardigde in de Raad van Bestuur of Onderwijsraad. 2011 was een jaar dat soelaas bood, in beide raden werden de LW'ers wel vertegenwoordigd. Dit belooft echter geen trend te worden aangezien er voor 2012 enkel een kandidaat is voor de Onderwijsraad.

Er zijn in het algemeen vaker gaten in de vertegenwoordiging in de Onderwijsraad dan in de Raad van Bestuur. Ook de kandidaturen in 2012 laten dit beeld zien. Enkel LW, GF en WE wisten een kandidaat voor de Onderwijsraad te strikken. ♦

2006: 27,09 %
2007: 24,20 %
2008: 26,54 %
2009: 24,97 %
2010: 21,33 %
2011: 29,20 %

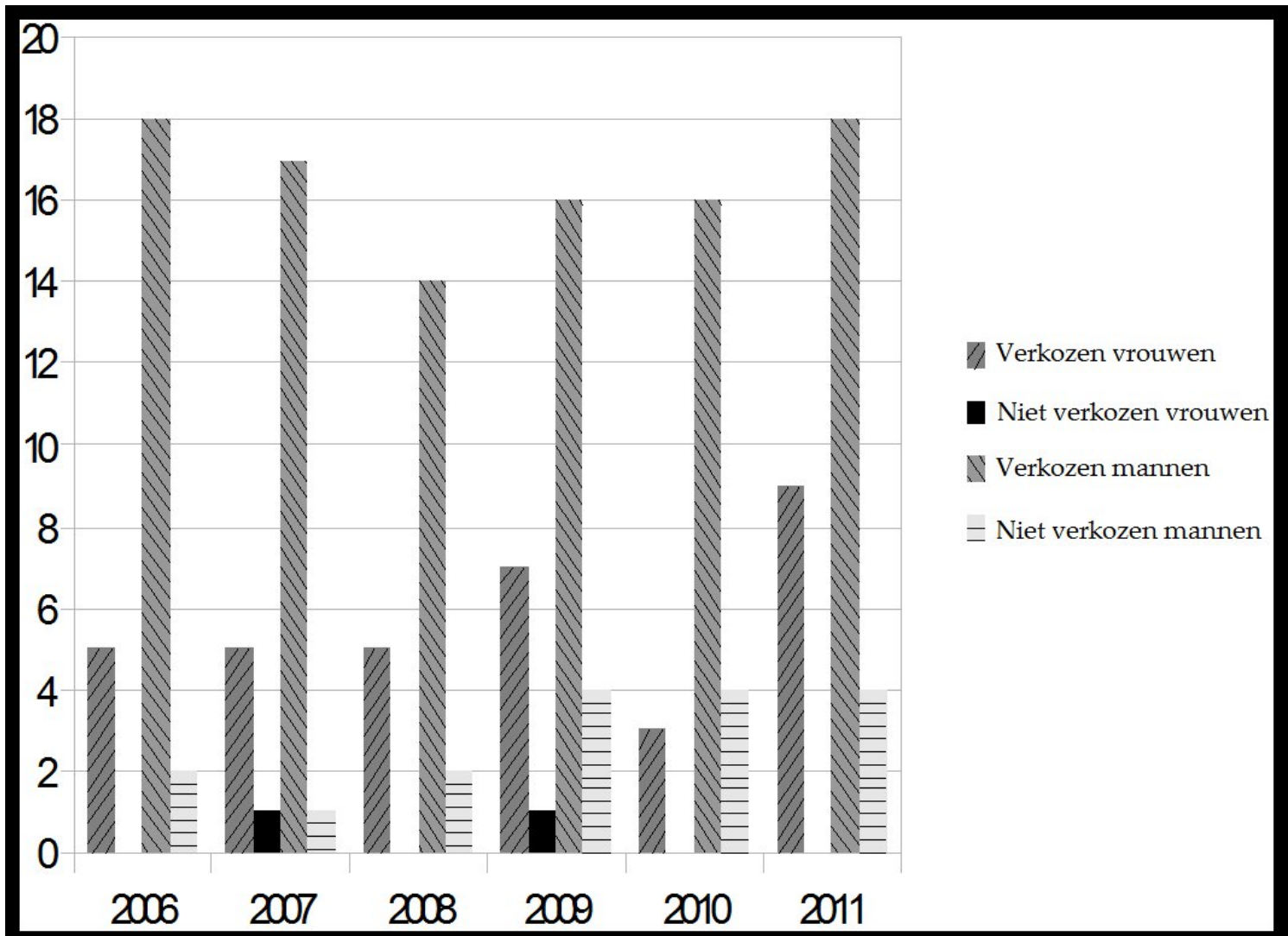
Raad van Bestuur

	RC	IR	PE	LW	ES	WE	LK	GF
2006	■	■	■	■	■	■	■	■
2007	■	■	■	□	■	■	■	■
2008	■	■	■	■	■	■	■	■
2009	■	■	■	■	■	■	■	■
2010	■	■	■	■	■	■	■	■
2011	■	■	■	■	■	■	■	■
2012	■	■	■	■	■	■	■	■

Onderwijsraad

	RC	IR	PE	LW	ES	WE	LK	GF
2006	■	■	■	□	■	■	■	□
2007	■	■	■	□	■	■	■	■
2008	■	■	■	■	■	■	■	■
2009	■	■	■	■	■	■	■	■
2010	□	□	□	□	■	■	■	□
2011	□	■	■	■	■	■	■	□
2012	□	□	□	■	■	■	■	■

Wel vertegenwoordigd
 Niet vertegenwoordigd

Wachten op de cavalerie

Democratisch bestuur te Brussel

DOOR NATHANIËL BOVIN

Brussel is het zwarte gat waarop elk zijn eigen dada lijkt te mogen projecteren. Er vloeide inmiddels al heel wat inkt over de stad, maar rekening houden met de werkelijke noden van de stad of van zijn inwoners is daarbij meestal niet geheel van tel. Men kan zich inbeelden dat onze hoofdstad voor het gros van onze federale politici hoogstens een veredelde pendelstad is. Het carcan waarin Brussel wegens het Belgische communautaire landschap wordt gewrongen, draagt in de geesten maar weinig bij tot de toestand op het terrein. Als er in Brussel iets misloopt, kan het enkel en alleen aan Brussel liggen met haar surreëel politiek systeem dat zich ergens in een vacuüm ontwikkeld heeft. De flagrant stereotype kritiek op Brussel komt al lang niet enkel meer uit een select groepje verzuurde flaminganten, maar is een gevestigde volkswijsheid geworden.

Ok binnen Brussel begint deze ingesteldheid voet aan wal te krijgen. Zo zagen we de voorbije maand dat, na Lucas Vander Taelen, nu ook Joost Vandecasteele zich gevoegd heeft bij het selecte clubje links-voelende Brusselse Vlamingen die hun zonde hebben ingezien en het hoofd uit struisvogelstand hebben getrokken. Opmerkelijk, het kritische sfeertje dat deze lui wensen op te bouwen wordt niet doorgetrokken tot het discours dat ze hanteren. Onze hoofdstad is, zo schreef Vandecasteele, in de grip van “onwrikbare PS-bastions” die in de “illusie leven dat elke niet-Vlaamse Brusselaar een Waal is.” Dat de PS nog niet 50% (8 van de 19) van de Brusselse burgemeesters levert (waaronder noch die van Anderlecht, noch die van Schaarbeek), en dat de Brusselaar zichzelf nooit als Waal zou beschouwen, is voor Vandecasteele blijkbaar een mentaal sprongetje te ver.

Zich nog meer in de slachtofferrol wentelend wist Vandecasteele nog een schreeuw om hulp te lanceren naar de Vlaamse partijen. De *Nederlandstalige Brusselaar* (elk moment inwisselbaar met *Vlaamse Brusselaar*) kan immers geen front vormen tegen de voornoemde bastions zonder ruggensteun uit Vlaanderen. De kap is over de haag, zo lijkt het, de Dansaert-intellectueel capituleert en kiest met volle overgave voor de kant van het Vlaamse identiteitsfetisjisme. Wij tegen zij, de rationale Vlaming versus het zuiderse politiek cliëntelisme. PS als snelschrift voor ‘de ander’. Of de Brusselse bevolking en politiek in de realiteit voldoen aan deze tweedeling, Joost mag het weten.

De Vlaamse cavalerie aanmanen om de hoofdstad met de grove borstel uit te kuisen lijkt meer op een koloniale dan democratische visie.

Aanleiding voor al dit gal was een ingeslagen kogel in een lagere school in Molenbeek. Burgemeester en onwrikbaar PS-bastion Philippe Moureaux was weer niet bij de les. Hij vergat dat zijn Nederlandstalige burgers nu eenmaal woorden verwachten. De katholieke ziel van Vlaanderen blijft bij zijn Messias-complex: eerst en vooral woorden, daden zijn bijzaak. Dat de kogel per abuis op de schoolmuur insloeg en er op het moment van het noodlottige incident geen kinderen aanwezig waren, is irrelevant. Samen met De Wever dweept Vandecasteele met *The Simpsons* (zie opiniestuk *De Standaard* 24/03) en zoals Helen Lovejoy, de kwebbelende pastoorsvrouw, zou krijsen: “Won't somebody please think of the children!” Sentiment als politieke kapstok, het gaat zo gemakkelijk samen.

Het eindeloos gejammer over de toestand van onze hoofdstad draagt jammer genoeg niet bij tot enige constructieve dialoog. Zich in de Nederlandstalige

pers laatdunkend uitlaten over een clichématig beeld van Brussel, is géén opbouwend politiek discours. De Vlaamse cavalerie aanmanen om de hoofdstad met de grove borstel uit te kuisen lijkt meer op een koloniale dan democratische visie. Vandecasteele weet in zijn opiniestuk de inwoners verder af te doen als PS-fanatici, ongeïnteresseerde alloctonen en feestende eurocraten. De tact ontbreekt, en het gezonde pragmatisme waarmee men dweept nog meer.

Als het beleid van Moureaux Vandecasteele niet zint, staat het hem vrij om zijn medeburgers hiervan te overtuigen. Of *De Standaard* daartoe het geschikte vehikel is, valt wel te betwijfelen. De Vlaamse publieke opinie overtuigen van de noodzaak tot hervorming, er zijn moedigere standpunten. In *Brussel Deze Week* lieten de kandidaten voor de CD&V in Molenbeek enkele maanden terug ook optekenen tegen Moureaux in te willen gaan. Ironie wil wel dat ze zich verkiesbaar hebben laten maken op de Lijst van de Burgemeester.

Als de *Vlaamse* visie geen democratisch draagvlak heeft, is dat eventueel toch niet geheel te wijten aan de PS. Misschien moeten onze Vlaamse vrienden™ die het licht gezien hebben, zich eens bezinnen over welk soort inwoner van Brussel ze zijn. Een geprivilegieerde minderheid die vanuit zijn loft de stad gaat opkuisen of een integraal deel van het sociale weefsel? Het antwoord lijkt de laatste jaren meer naar het eerste dan het laatste te gaan en zulke grootheidswaanzin kunnen we mijns inziens toch best missen. ♦

Crisis in de klassieke muziek

De Munt en Koninklijk Conservatorium luiden de alarmbel

DOOR PIET VAN DE VELDE

De Munt, schouwburg en het Koninklijk Conservatorium Brussel (KCB), de twee voornaamste spelers op het gebied van klassieke muziek in België, kampen met budgettaire problemen op het niveau van infrastructuur. De overheid reageert traag en dat kan mogelijk draconische gevolgen met zich meebrengen. Zo dreigt Muntdirecteur Peter De Caluwe zelfs om de deuren te sluiten. Niet omdat De Munt een tekort heeft aan bezoekers, maar uit veiligheids-overwegingen omwille van de staat van het gebouw.

In een opiniestuk in *De Tijd* riep De Caluwe de overheid een eerste keer op om haar verantwoordelijkheid te, maar hij sprak voor dovemansoren. “Op een dag gaan we hier pannes krijgen waardoor de veiligheid van het personeel, artiesten en publiek niet meer gegarandeerd is. Dan kan ik niet anders dan de deuren sluiten”, deelde hij mee. Daarom is er een masterplan samengesteld om de renovaties en andere noodzakelijke bouwprojecten te becijferen. Het masterplan houdt ook rekening met de bouw van een tunnel tussen de ateliers en de schouwburg om het verhuizen van en naar beide locaties te vergemakkelijken. De kostprijs van dit masterplan bedraagt 28 miljoen euro.

In de laatste dagen voor het begin de regeringsvorming van de regering-Di Rupo, werd het plan afgekeurd door de toenmalige minister van Financiën Didier Reynders (MR). Dit zorgde ervoor dat het plan niet in zijn totaliteit kan worden uitgevoerd, met als gevolg dat de totale kostprijs ook meer zal bedragen dan initieel geschat.

“Begrotingen struikelen over een gebrek aan langetermijnvisie”

Tijdens de jaarlijkse persconferentie herhaalde De Caluwe zijn eerdere kritiek op de visie van de overheid. “Onze enveloppe wordt op te korte termijn bekeken. De Munt kreeg net de reacties op de begroting 2012 in de bus – twee procent bespaard – terwijl wij al aan het programma voor 2015 werken. Sinds 2008 moeten we onophoudelijk inleveren. Zelfs voor salariskosten verdwijnen subsidies. Begrotingen struikelen over een gebrek aan langetermijnvisie.” De zuinige houding van de overheid en de vastberadenheid van de directie zorgt voor een patstelling.

Het probleem is substantiëler dan enkel het masterplan voor renovaties. De subsidies voor De Munt, schouwburg vielen kleiner uit dan verwacht. Vooral de kortetermijnvisie wordt de overheid

kwalijk genomen. In *Brussel Deze Week* liet De Caluwe zelfs optekenen: “Als de subsidies de gebouwen, personeelskosten en werking mogen dekken, dan wil ik tachtig procent van alle overige kosten zelf zoeken.” De overige kosten zijn namelijk de producties van De Munt. Ook gaat De Caluwe er prat op dat voor elke euro subsidie een return van drie euro daar tegenover staat.

Impasse

Nog erger is het gesteld met het Koninklijk Conservatorium. Zo besloot de organisatie achter de Koningin Elisabethwedstrijd het concours te verplaatsen naar een andere zaal. Het conservatorium was de laatste vijftig jaar de locatie voor de voorrondes en de halve finales van de prestigieuze internationale wedstrijd. De organisatie ziet zich nu genoodzaakt om dit gedeelte van de wedstrijd te verhuizen naar het Flagey-gebouw, weg van de gebouwen van het KCB in de Regentschapstraat.

Het gebouw zelf is ontworpen in 1872 door de voornaamste architect Jean-Pierre Cluysenaar. Hij had voordien ook al de bekende Sint-Hubertusgalerij in het centrum van Brussel vormgegeven. Het Koninklijk Conservatorium heeft sinds zijn begin altijd al onderdak geboden aan grote nationale en internationale namen.

De renovatieplannen kunnen beginnen in 2013, maar het zal een werk van lange adem zijn, wat nefast zal zijn voor de totale kostprijs van het project. In januari 2011 had Vlaams Minister Pascal Smet (sp.a), al bedreigd met een onteigening van het gebouw om de zaak te versnellen, maar wegens de toenmalige politieke impasse is daar maar weinig van in huis gekomen.

“Zelfs voor salariskosten verdwijnen subsidies.”

Kind van de rekening

De slechte staat van het conservatorium is het gevolg van de communautair gespreide verantwoordelijkheid. Het gebouw is eigendom van de (federale) Regie der Gebouwen van België, maar de Vlaamse gemeenschap en de Franse gemeenschap organiseren onderwijs in het gebouw

De Munt is niet enkel Belgisch historisch erfgoed, maar kan zich ook rekenen tot de wereldtop: het werd in oktober nog verkozen tot ‘Operahuis van het jaar’ door een jury van internationale critici. Deze erkenning werd uitgereikt in het jaarverslag van Opernwelt, een Duits vaktijdschrift voor de opera en een referentie in de operawereld. Sinds 1994 kiest een jury van 50 internationale critici elk jaar aan het einde van het artistiek seizoen het ‘Operahuis van het jaar’. In het Jaarboek kunnen cultuurjournalisten hun mening kwijt over de beste producties, premières, regies, decors, zangers, orkesten, koren en operahuizen voor het operaseizoen 2010-2011. Het is overigens voor het eerst sinds het bestaan van het Jaarboek dat een niet-Duitstalig operahuis de prijs in de wacht sleept. Ook voor volgend seizoen staan er weer grote namen op de planken. Zo presenteert Michael Haneke, de controversiële regisseur van onder meer *Caché* en recentelijk de Amerikaanse remake van zijn *Funny Games* (2008), zijn regiedebuut.

en zijn niet geneigd te investeren in de infrastructuur. Voor de Vlaamse Gemeenschap richt de Erasmushogeschool Brussel (EhB), de associatiepartner de VUB, het onderwijs in. Voor de Franstalige gemeenschap is dat Le Conservatoire Royal.

Die verdeeldheid heeft er dus al meer dan eens voor gezorgd dat het conservatorium het kind van de rekening is geworden. Al sinds de jaren '70 probeert men een doorbraak te forceren in dit dossier, maar telkens wordt het project op de lange baan gezet. Om de krachten te bundelen en de gebouwen te redden, werd in het najaar van 2010 de vzw Conservamus opgericht.

Sijpelende regen

Conservamus heeft dit jaar als doelstelling om 15 miljoen euro bij elkaar te schrapen, om zo de concertzaal te kunnen renoveren. De ene helft zou van de overheid moeten komen, de andere wordt gezocht bij particulieren en in de bancaire wereld. Om hun strijd kracht bij te zetten, heeft Conservamus een vijftien minuten durende documentaire op het net geplaatst. Schokkende getuigenissen vermelden zelfs regen die door het plafond van de concertzaal sijpelt.

Het blijft echter maar de vraag hoe de overheid zal reageren op deze noodkreet. Het is niet vijf voor, maar vijf over twaalf, want in het verleden zijn er al vaak dure beloftes gedaan die in rook zijn opgegaan. ♦

“Er wordt een soort zelfdiscipline gevraagd”

Interview met Freddy Roosemont, algemeen directeur Dienst Vreemdelingenzaken

DOOR RUBEN CLAESEN EN STÉPHANIE ROMANS

Op de vijftiende verdieping van World Trade Center 2 heeft Freddy Roosemont, algemeen directeur van de Dienst Vreemdelingenzaken, zijn kantoor: Elke ochtend, ook deze van 23 maart, wordt hij er verwelkomd door een prachtig zicht van 180 graden op Brussel, België's en Europa's hoofdstad. “En te weten dat er nog 15 verdiepingen op de onze rusten”, zo meldde hij ons op het einde van het gesprek, turend in de verte. Ver beneden, naast de hoofdingang, bakenden dranghekken een onbestaande wachtrij af. Toen we binnenkwamen, stonden daar nog een tiental mensen, van heinde en verre gekomen, ongeduldig wachtend op hun afspraak met Fedasil.

d.M.: U bent bij de 23 sans-papiers geweest. Hoe was die ervaring?

Freddy Roosemont: Het was niet de eerste keer dat ik dat gedaan heb. Ik werk hier al sinds 2003 en heb al heel wat acties meegemaakt, van hongerstakingen tot kraanbezettingen. Die mensen zijn wanhopig, laat dat duidelijk zijn. Ik was ongerust over hun situatie, maar bovenal wilde ik hen toch diets maken dat er maar één iemand hen kan helpen, namelijk zichzelf. Hun gezondheid is er slecht aan toen, in een aantal gevallen is het zelfs levensbedreigend, maar niemand anders dan zichzelf kunnen daar een einde aan stellen.

Zou u het Maggie De Block (Open VLD), staatssecretaris voor Asiel en Migratie, aanraden om een kijkje te gaan nemen?

Ik zou haar dat niet aanraden, neen. Ten eerste heeft geen enkele minister of staatssecretaris vóór haar dat gedaan. Ten tweede heeft ze er als dokter waarschijnlijk meer verstand van dan ik. Uiteindelijk is het immers een juridische beslissing en worden de wetgeving en de regels gevolgd.

Die medische filter is er gekomen omdat er een duidelijk misbruik was van de procedure. Zo herinner ik me iemand die een medisch attest had gekregen omdat zijn kleine teen pijn deed. Dat kan niet de bedoeling zijn. Die procedure is voorzien voor ernstig zieke mensen die in België moeten blijven omdat ze verzorging nodig hebben. Een hongerstaking is heel snel te verhelpen. Als de hongerstakers opnieuw gaan eten, zijn ze op relatief korte periode te genezen.

De hongerstaking aan de VUB is nu al 70 dagen bezig. Is de kans op herstel niet klein en die op blijvende schade groot?

Het herstel duurt lang. Natuurlijk, hoe langer de actie duurt, hoe langer het herstel. Ik ben geen dokter, maar er is in de meeste gevallen geen blijvende schade.

Hoe moet het dan verder met die 23?

Er is nu eenmaal een wettelijk canvas, en spijtig genoeg vallen zij daar niet onder. Dat beseffen ze waarschijnlijk zelf heel goed, anders zouden ze hun actie 70 dagen geleden al niet gestart zijn. Het

Dit interview dateert van 23 maart 2011. Eerder die week had de politie bij een manifestatie aan het kabinet van staatssecretaris De Block 42 VUB- en ULB-studenten administratief aangehouden. Inmiddels hebben de media over heel wat extra verwickelingen bericht (zoals *Terzakes* vraaggesprek met Freddy Roosemont en dubbelinterview met rector De Knop en Prof. Em. Vermeersch) maar aan de situatie van de sans-papiers is er nog niets veranderd. Zij verblijven nog steeds aan Triomflaan 36 en volhardden in hun hongerstaking.

gen.

Is het niet hun enige optie om in Europa te blijven?

Waarom neemt u die positie aan?

Het kost veel om naar hier te komen. Ze hebben niet zelden aanzienlijke schulden moeten aangaan, vaak bij mensen uit hun directe omgeving en familie. Als ze terugkeren, is hun sociale status niet van dien aard dat ze met open armen ontvangen zullen worden.

Dat klopt. Daarom zetten we ook in op preventie: zo voeren we in heel wat landen een ontradingspolitiek.

Chantage

U heeft al met het Kollektief Sans-papiers (groepering van geëngageerde studenten, nvdr.) gesproken. In dat gesprek liet u optekenen dat u “nog geen mandaat had ontvangen van De Block.” Wat bedoelde u daarmee?

De mensen van het actiecomité vroegen me of er onderhandeld kon worden. Ik heb daar nog steeds geen mandaat voor gekregen. Dat zit er ook niet aan te komen, denk ik.

Woensdag hadden medewerkers van De Block een onderhoud met leden van het steuncomité. Die medewerkers hebben hen opnieuw doorgestuurd naar u. Wat denkt u dan?

Dat ik die rol gerust wil opnemen. Dat hoort bij het takenpakket, maar het eindresultaat zal hetzelfde zijn als de vorige twee keer: ik zal de mensen aanraden om te stoppen met hun actie. Noem het

“Ik ben geen dokter, maar in de meeste gevallen is er geen blijvende schade.”

Enige optie

Ze heeft er al herhaaldelijk op gewezen dat er geen wettelijk kader is om, bijvoorbeeld, de 23 sans-papiers aan de VUB te regulariseren. In het verleden, bijvoorbeeld onder mevrouw Turtelboom, konden er medische redenen ingeroepen worden. Is dat nu geen optie?

In het verleden zijn er inderdaad acties gestopt nadat de betrokkenen een verblijfsaanvraag om medische redenen hadden ingediend. Vroeger kon dat, nu is er sinds eind vorig jaar een medische filter in de wet ingebouwd. Een hongerstaker zal nooit door die filter komen. Wat bijvoorbeeld in 2005, 2007, 2008 en 2009 gebeurd is, kan nu dus niet meer. Bovendien hebben ze toen enkel een vergunning gekregen om hun periode van ziekte te overbruggen. Die was niet onbeperkt.

standpunt van Maggie De Block is dan ook rechtlijnig.

Miskent u dan niet de enorme wanhoop waarin ze verkeren door te zeggen dat ze goed genoeg weten dat ze niet kunnen blijven, en net daarom voortdoen?

Die wanhoop hadden ze zelf kunnen voorzien. In eerste instantie zouden ze er zelfs niet mogen zijn. Om het met een lapidaire vergelijking te duiden: een student buist voor zijn examen en aanvaardt dat niet. In plaats van een acht wil hij een twaalf. Als hij zijn eis niet ingewilligd ziet, plant hij een actie, een hongerstaking, die hij bereid is door te zetten tot het einde.

Het gaat hier natuurlijk wel om het leven en het bestaan van mensen.

Het principe is hetzelfde. Ze vallen niet onder de regels, dus kan men die chantage ook niet inwilli-

zelfbescherming, want het heeft geen zin om verder te doen tot in het oneindige, of tot het punt waarop er geen terugkeer meer mogelijk is.

U had het daarnet over chantage, mevrouw De Block ook al. Is dat geen boude stelling?

Neen, ze willen iets afdwingen wat volgens de juridische regels niet kan.

Is ieder drukingsmiddel dan niet per definitie chantage?

Elk drukingsmiddel zou gepaard moeten gaan met, bij voorkeur, juridische elementen. Die zijn er in casu niet.

Iedereen heeft het recht om te hongerstakingen.

Dat is pas een boude stelling... *(lachend)* Ik heb ook een paar kilo minder nodig. Het is, denk ik, onze taak om hun aandacht te vestigen op het feit dat het een slecht actiemiddel is. Of er betere alternatieven zijn, daar heb ik mijn twijfels over. Ze verkeren immers in een situatie waar er niet veel opties zijn, behalve vrijwillige of gedwongen terugkeer. Eigenlijk gaat het hier ook over het grote migratiedebat. Het zijn niet 23, maar een paar duizend mensen per maand die een negatieve beslissing te verwerken krijgen en het land moeten verlaten. Dat moeten ze ook daadwerkelijk doen, anders heeft zo'n procedure geen zin. We leven niet in een samenleving waar we naast elke asielzoeker onmiddellijk een politieagent plaatsen die er op het einde van de rit voor kan zorgen dat hij niet onderduikt of ontsnapt. Er wordt dan ook een soort zelfdiscipline gevraagd. Niemand brengt een mens graag gedwongen terug.

Denkt u dat men in de toekomst de uitkomst van een procedure meer gedwee zal volgen?

Toch wel ja. We werken er in ieder geval aan. Naast preventie, draait veel rond sensibilisering en dialoog. Zo werken we sinds een jaar samen met de gemeentebesturen en lokale politiezones om vrijwillige terugkeer, met de juiste begeleiding, beter aan te moedigen. Dan gaat het ook over mensen die hetzelfde meemaken als de 23 hongerstakingers: ook zij hebben zwaar geïnvesteerd en een terugkeer is sociaal erg moeilijk. Maar het is de enige optie. Voor een opengrenzenpolitiek is er immers geen politieke meerderheid.

Het gaat om mensen

U bent al sinds 2003 algemeen directeur van de Dienst Vreemdelingenzaken. Hoe heeft u het beleid zien evolueren?

Het fluctueert. Bijvoorbeeld de druk voor regularisatie in 2007 en 2008, zowel vanuit de politiek als het middenveld. De regering is daar op in gegaan. 50.000 mensen werden geregulariseerd, een middelgrote stad. Ook op Europees niveau was dat niet weinig. Dat betekent niet dat het daar eindigt. Zolang de noord-zuidtegenstelling er is, zullen we

met dat soort situaties geconfronteerd blijven worden.

U heeft het nu over de EU, maar er is bijvoorbeeld geen terdege Europese wetgeving.

Er zijn wel richtlijnen en minimale normen, maar geen algemeen, Europees beleid. Eer dat er is, zal niet alleen ik, maar zullen ook jullie al lang op pensioen zijn. Al blijft de stijgende invloed van Europa de laatste tien jaar niet te miskennen.

Wat schort er op dit moment aan de Belgische wetgeving rond Asiel en Migratie?

Het is zeer complex geworden, onder meer ook door Europa. Er moeten bijvoorbeeld veel uitzonderingen voorzien worden. In het regeerakkoord staat dan ook dat de migratiewetgeving herschreven moet worden, zodat de duidelijkheid en verstaanbaarheid er op vooruitgaan. De uitzonderingen zullen dan in aantal zeer beperkt worden. Het zou een goede zaak zijn, meer klaarheid en duidelijkheid.

Dat is ook het interessante van de job: het gaat om mensen. Het zijn geen cijferdossiers, zoals belastingen of pensioenen. Bovendien gaat het hand in hand met de actualiteit. Gisteren (22 maart) was er bijvoorbeeld een staatsgreep in Mali. Ongetwijfeld

gaan er gigantische stromen Malinezen naar onze contreien afzakken. Voor België zal de instroom wel meevallen, maar voor bijvoorbeeld Frankrijk, waar er heel wat meer Malinezen wonen, is dat een totaal andere situatie. Nu, in de meeste gevallen wijken vluchtelingen eerst uit naar buurlanden en vertrekken ze pas daarna naar Europa. De Afghaanse vluchtelingen zijn bijvoorbeeld eerst naar Iran en Pakistan uitgeweken. Dan gaat het niet over enkele tienduizenden, maar over miljoenen mensen die in beweging zijn.

Maggie De Block is de eerste staatssecretaris met zo'n geconcentreerd pakket aan bevoegdheden. Heeft men te snel de indruk willen wekken dat de problemen wel snel opgelost zouden raken, nu de bevoegdheden geconcentreerd zijn, zeker de hoerastemming indachtig van net na de regeringsonderhandelingen?

De problemen beperken zich inderdaad niet tot de samenwerking en coördinatie van de instellingen. Onder de verschillende staatssecretarissen werkten wij gewoon samen met verwante diensten als Maatschappelijke Integratie en Fedasil. Toen moesten een aantal zaken van het beleid bepaald worden door verschillende politieke visies. De

“Er wordt een soort zelfdiscipline gevraagd”

Interview met Freddy Roosemont, vervolg

samenwerking verloopt nu natuurlijk veel intensiever. Echter, de grote problematiek is het verschil in levensstandaarden. Veel van die jonge mensen branden van de ambitie om te emigreren. Dat gaan we niet oplossen op Belgisch niveau. Dan spreek je over ontwikkelingssamenwerking en de juiste bijstand geven op de juiste plaatsen.

De staatssecretaris heeft na de begrotingsonderhandelingen 27 miljoen extra budget gekregen. Dat gaat grotendeels naar het gesloten terugkeercentrum in Steenokkerzeel. Is dat een weloverwogen politieke beleidskeuze?

Nee, dat is geen beleidskeuze, maar een verderzetting van het beleid. Bij de begrotingsonderhandelingen ging men uit van de originele begroting voor 2011. Echter, in de lente van 2011 heeft de regering ons die middelen al toebedeeld om een aantal projecten te realiseren. Die aanvullingen waren er bij de begrotingsonderhandelingen aanvankelijk niet bijgeteld. Het extra budget is dus een verderzetting van toen en het beleid is dan ook hetzelfde.

U heeft het over het nieuwe centrum in Steenokkerzeel. Dat is er gekomen ter vervanging van het oude centrum. Die vervanging was echt broodnodig: er stonden nog containers die dateerden van de jaren '80. Het was tot op de draad versleten, totaal onaangepast. Het nieuwe centrum is dus een goede zaak, zowel voor de klant als voor de bewoner, en ook voor ons internationaal imago. Telkens als er een internationale commissie langsging, keken ze zich de ogen uit: “Wat is me dat hier?” En ze hadden gelijk. Nu zijn die toestanden uit de wereld geholpen.

Een ander project waar we extra middelen voor gekregen hebben, is het open terugkeercentrum. Dat

is nieuw voor ons, daar hebben we nog geen ervaring mee. We zijn nog op zoek naar een locatie. Het is bedoeld voor een welbepaalde groep mensen op het einde van hun asielpcedure. Men zal niet van straat naar het centrum kunnen gaan.

“Toestanden zoals in Steenokkerzeel zijn uit de wereld geholpen.”

Poging tot verwijdering

Buiten schijnt de zon, het weer is prachtig. In de winter was dat anders. De opvangplaatsen werden dit jaar weer moeilijk bij elkaar geharkt. Zou Fedasil niet beter ook wat extra middelen krijgen?

Ik denk dat de middelen er ondertussen wel zijn. Alles hangt af van de instroom. Is die hoog, dan zijn er niet enkel opvangproblemen, maar is er ook een langere tijd nodig om alle aanvragen te behandelen. Eén van de uitdagingen is dus om de instroom op een bepaald niveau te houden, met het huidig aantal opvangplaatsen.

Voor die 23 hoop ik maar één zaak: dat ze snel tot het besef komen dat hun actie niet zal helpen en dat ze er dan ook mee stoppen, vooral voor hun gezondheid. Als ze dan toch in België willen blijven, dat ze dat dan op een wettelijke manier proberen. Dat is niet gemakkelijk, laten we daar eerlijk over zijn, maar ook niet onmogelijk. Allemaal zeggen ze dat ze willen werken. Op zichzelf is dat heel positief, maar het Belgische systeem is nu eenmaal niet zo evident. Een werkgever moet eerst de

arbeidskaart van de persoon in kwestie krijgen en moet motiveren waarom hij net die persoon in dienst wil nemen. Bedrijven worden immers geacht om eerst op de Belgische arbeidsmarkt te zoeken. Er zijn nu 500.000 werklozen. Niet makkelijk dus, maar ook niet onmogelijk.

Heel wat van hen hebben gewerkt, en vaak in onwaardige omstandigheden. Recentelijk werd er nog bericht over de uitgebuite schoonmakers die aan NMBS-stations werkten.

Ik heb het ook gelezen. Dat zijn misverstanden die er niet zouden mogen zijn. Ook hier komt er natuurlijk zelfdiscipline van de werkgever bij kijken. Stel: u laat verbouwingen aan uw huis uitvoeren. Zoekt u iemand die met een factuur werkt, of laat u het in het zwart doen? De laatste optie is ongetwijfeld goedkoper, misschien even kwaliteitsvol, maar staat uw filosofie u toe om het op die manier te doen? De mijne in ieder geval niet.

Natuurlijk, u als man van de wet.

Zelfs voor ik deze functie had. Ik betaal ook al mijn belastingen op tijd. In een maatschappij moet je de regels respecteren, zelfs als die niet zo aange-naam zijn.

Wat als een van de hongerstakers sterft?

(stilte) Dan is hij zeer radicaal geweest in zijn actie.

Wat zou dat teweegbrengen, denkt u?

Geen flauw idee. *(stilte)*

Heeft u weet van precedenten?

Bij hongerstakingen niet, nee. Bij poging tot verwijdering wel, met Semira Adamu in 1998. Een zeer pijnlijke zaak, al was het daar niet de betrokkene zelf die er voor koos om te gaan. *(In 1998 probeerde men Adamu te repatriëren. In het vliegtuig bood ze verzet. De aanwezige politie paste de ‘kussenmethode’ toe. Adamu overleefde het niet. Het leidde tot het ontslag van minister Tobback, nvdr.)* Het zal waarschijnlijk voor heel wat vragen in het parlement zorgen, denk ik, een heleboel media-aandacht en een pak verontwaardigde burgers. Duizend verontwaardigde burgers die door duizend anderen zullen worden tegengesproken. Het debat in de media is nooit rechtlijnig. In ieder geval, het is en blijft hoe dan ook een zeer triestige zaak.

Wie zou er dan de verantwoordelijkheid voor dragen?

(stilte) De verantwoordelijkheid? De betrokkene zelf. De betrokkene zelf heeft die keuze gemaakt. Niemand heeft hem daartoe gedwongen. ♦

Hal van het Noordstation, op een steenworp van Roosemonts bureau.

Stuver zoekt stuiver

Opinie

DOOR STÉPHANIE ROMANS

Moeten onze studentenvertegenwoordigers extra beloond worden? Het lijkt wel het thema van het jaar te zijn binnen de Vlaamse studentenvertegenwoordiging. Niet alleen de eigen VUB-Studentenraad wijdde er al een vergadermoment aan op het studentenraadsweekend, ook op het jongste congres van de Vlaamse Studentenkoepel was verloning het punt waarover het langst gebakkeleid werd.

De creativiteit die stuvers aan de dag leggen in het bedenken van hun verloningsvorm is eindeloos. Een niet-exhaustieve opsomming leidt tot de volgende vormen van verloning: zitpenningen, studentenengagement als studiepunten laten opnemen of het toekennen van een diplomasupplement. Dat laatste in de vorm van een aanbevelingsbrief van de rector.

Verloning is niets nieuws onder de zon. Er zijn al instellingen, zowel in binnen- als buitenland, waar studentenraadsleden op een beloning kunnen rekenen. Gent bijvoorbeeld kent een systeem waarbij leden van de Raad van Bestuur zitpenningen krijgen. De studentenvertegenwoordigers uit Gent zijn naar verluidt gelukkig de kwaadste niet en steken hun centen niet in eigen zak. Ze bekostigen er activiteiten mee die alle studenten ten goede komen. Dit is echter niet verplicht. Een volgende generatie stuvers van minder goede wil zou het geld dus zelf kunnen houden. *Schamper*, het studentenblad van de UGent, schreef op 20 december 2010: "Een mens zou voor minder in de studentenvertegenwoordiging stappen."

Een beloning in studiepunten is iets dat ook in enkele instellingen reeds gebeurt. Door ons systeem van het leerkrediet kan dit echter voor de nodige problemen zorgen. Studenten met te weinig leerkrediet zouden uitgesloten worden van deelname aan de studentenraad. Dat kan natuurlijk niet de bedoeling zijn.

Bovendien dient iemand die studiepunten krijgt voor zijn rol als studentenvertegenwoordiger ook gequoteerd te worden op zijn prestaties. Je zou als het ware een cijfer krijgen voor 'studentenvertegenwoordiging'. De criteria en wie de beoordeling zou uitvoeren zijn daarbij zeer onduidelijk. Het is nog maar zeer de vraag hoe je iemand fatsoenlijk beoordeelt op zijn of haar engagement als stuiver.

Vooraf de aanbevelingsbrief bleek een populair idee. Aan de hand van vooraf opgestelde criteria zoals minimale aanwezigheid op vergaderingen zouden uitblinkers aan het eind van hun mandaat een aanbevelingsbrief meekrijgen als extraatje bij het diploma. Dat het je minimale plicht is om als verkozen studentenraadslid aanwezig te zijn op vergaderingen, daar gaat het dan weer minder vaak over.

Men lijkt in het hele verloningscircus volledig te vergeten dat een engagement *an sich* al een grote beloning inhoudt. Zelfs als je slechts zelden aanwezig bent en bijgevolg weinig toe te voegen hebt bij aanwezigheid, kan je op het eind van het academiejaar toch nog dat felbegeerde regeltje aan je CV toevoegen. En dat is nog maar het begin van de vele voordelen die een engagement kan opleveren. Denk bijvoorbeeld aan het studentenraadsweekend, of het naar verre oorden trekken voor congressen over studentenparticipatie (en dan heb ik het niet over het VVS-congres in Gent). Maar laten we ook de kleine dingen zoals de gratis vergaderbroodjes niet vergeten. Sinds wanneer moet een verkozen vertegenwoordiger daar bovenop nog eens beloond worden? Het is de omgedraaide wereld om 'goede' studentenvertegenwoordigers te belonen.

Bovendien is de stuiver niet de enige die zich engageert. Een vraag die niet beantwoord werd en ook geen fatsoenlijk antwoord heeft is: waarom stuvers wel en een anderen niet verlonen? Vertegenwoordiging is namelijk niet het enige engagement dat je kan opnemen tijdens je universitaire carrière. Een kringbestuur dat fantastisch werk levert, studenten die een project voor ontwikkelingssamenwerking starten, waarom zou zo iemand geen recht hebben op een diplomasupplement?

Even terug naar het citaat van de *Schamper*: "Een mens zou voor minder..." Hier wordt eigenlijk het meest fundamentele probleem van de hele discussie aangeraakt. Als democratisch gekozen vertegenwoordiger legt de studentengemeenschap een bepaald vertrouwen aan de dag. Een vertrouwen in jou als vertegenwoordiger van de stem van de student. Zeker, het quorum halen is niet gemakkelijk. Zeker niet aan de VUB waar we onszelf een drempel van 25% opleggen, terwijl er decretaal maar 10% van de studenten hoeft te stemmen.

Uiteraard, het zetelen in de studentenraad voelt soms als een ondankbare taak. Men heeft nogal eens de neiging zich te concentreren op minder populaire beslissingen en niet zo zeer op wat er wél goed gaat. Maar ondanks het vele werk is en blijft studentenvertegenwoordiging een vrijwillig engagement. Niemand dwingt je om je verkiesbaar te stellen.

Als je dit toch besluit te doen en je wordt verkozen, dan zul je het volgend academiejaar zowel de positieve als negatieve consequenties hiervan moeten aanvaarden. Het vertrouwen van de student die jou verkoos, is je grootste beloning. Het zou iedere studentenvertegenwoordiger sieren er alles aan te doen om dit vertrouwen niet te schaden. Dat is immers je democratische plicht.

Daarom is het maar goed ook dat de VUB-studentenraad zich tegen welke verloning dan ook heeft uitgesproken op het congres van VVS. Nu maar hopen dat andere studentenraden dit ook inzien en dat een (verdere) verloning uitblijft. Want waar verloning begint, daar begint de uitholling van engagement zoals het zou moeten zijn. ♦

Lezersbrief

Antwoord op 'Sceptisch over SKEPP: Over waarheid, wetenschap en filosofie'

In het maartnummer van *De Moeial* schreven Nathaniël Bovin en Piet Van de Velde een artikel over SKEPP, een vereniging waarin ik vanaf haar oprichting in 1990 zeer actief ben. Ik ben bijzonder verbaasd over de verwijten in dit artikel, gekruid met allerlei wetenschapsfilosofische begrippen (lineaire waarheid, Popper, Galilei, demarcatie...), waar de modale lezer niet veel van begrijpt. Totaal ongegrond is de bewering "dat SKEPP langzaamaan in de handen komt van een bepaald groepje academici, dat niet altijd even veel zin heeft in een uitgebreid maatschappelijk debat over wetenschapsfilosofie, wanneer het niet rechtstreeks in hun kraam past."

Om te beginnen: de (Gentse) academici die Bovin en Van de Velde blijkbaar viseren (Braeckman, Boudry, Vandermassen en Vermeersch) zijn trouwe leden van SKEPP, maar geen van allen lid van het bestuur. Ze hebben de vereniging dus helemaal niet "in handen". De eerste drie behoren wel tot de redactie van het tijdschrift van SKEPP, maar wees gerust: zowel onze voorzitter, prof. Wim Betz, als ikzelf, kunnen u garanderen dat SKEPP nog altijd dezelfde koers vaart en dat de genoemde academici het daar volmondig mee eens zijn. De kritische aanpak van de psychoanalyse door met name Maarten Boudry en Griet Vandermassen – die dit onderwerp overigens uitstekend kennen – is op zich niets nieuws. SKEPP heeft al veel eerder kritiek op de psychoanalyse geuit.

"Aan een filosofisch rookgordijn om de ware aard van onzin te verbergen hebben we geen behoefte."

Overigens kunnen leden van SKEPP uiteraard in eigen naam publiceren en standpunten innemen, zonder dat dit SKEPP bindt. Het door Bovin en Van de Velde geviseerde artikel van Geerdt Magiels (evenmin een bestuurslid van SKEPP) over Zizek verscheen in *De Standaard* en houdt geen rechtstreeks verband met SKEPP, ook al denk ik persoonlijk dat men bijzonder kritisch mag zijn over iemand die van zichzelf gezegd heeft: "Veel van wat ik schrijf, is nonsens." Evenmin heeft SKEPP iets te maken met ruzies of tegenstellingen onder Gentse filosofen, ook al zijn er Gentse filosofen onder ons. Maar er zijn ook leden van SKEPP actief in bijvoorbeeld de scoutsbeweging en daar moeit onze vereniging zich toch ook niet mee...

Ten tweede: wetenschapsfilosofie is als zodanig geen taak van SKEPP, hoe interessant dat ook moge zijn. SKEPP houdt zich bezig met beweringen die volgens de huidige stand van de wetenschappelijke kennis onmogelijk of extreem ongeloofwaardig zijn. Dat het begrip "wetenschappelijke kennis" aan-

leiding kan zijn tot interessant filosoferen is mooi meegenomen, maar doet niet meteen ter zake als het om regelrechte onzin gaat. Ik hou me bijvoorbeeld al tientallen jaren bezig met astrologie, de "koningin der pseudowetenschappen", maar de vraag of astrologie falsificeerbaar is, interesseert me niet echt. Er is overduidelijk aangetoond dat astrologie niet klopt en niet werkt. Als een bange dame 's avonds een UFO ziet op de plaats waar de heldere planeet Venus staat, is er geen wetenschapsfilosofisch debat nodig om te beweren dat ze zich vergist heeft. Als er een homeopathisch geneesmiddel wordt verkocht tegen griep dat gebaseerd is op een verdunning gelijk aan duizenden malen de oplossing van één druppeltje in een vat water zo groot als het heelal, dan zit ik niet met een demarcatie criterium voor de homeopathie in mijn hoofd. Neen, dan zeg ik: dit is onzin.

Welnu, dat geldt ook voor de psychoanalyse, een discipline die op een paar landen na bijna nergens meer serieus wordt genomen. Een discipline die geen rekening houdt met de hedendaagse ontwikkelingen van neurologie en psychologie. Een discipline waarvan de therapeutische toepassing in bepaalde gebieden schadelijk is gebleken, bijvoorbeeld bij de behandeling van autisme (dat vormt de boodschap van de gewraakte film *Le Mur*). Een discussie over demarcatie of falsificatie is naast de kwestie als er effectief mensen lijden onder deze onzin. En aan een filosofisch rookgordijn om de ware aard van onzin te verbergen hebben we geen behoefte.

Maar de psychoanalyse heeft bij sommige intellectuelen nog steeds aantrekkingskracht omdat de geschriften van psychoanalytici als Lacan hen blijkbaar inspireren voor allerlei opvattingen die niets met wetenschap te maken hebben. Dat is hun goed recht, maar dat Lacan als therapeut veel van een charlatan had, kan moeilijk worden ontkend, en dat heeft niets met een "statische waarheid" te zien. Lacan behandelde tientallen patiënten per dag en deed soms nog geen tien minuten over een "sessie", waarvoor hij gemakshalve wel het volle tarief aanrekende. Daarvoor werd hij trouwens door zijn collega's psychoanalytici gedesavoueed. Dat zijn teksten obscuur zijn (iets wat Bovin en Van de Velde niet ontkennen) is misschien voor sommigen inspirerend, maar voor een objectief ingestelde beoordelaar een serieuze handicap.

Als Bovin en Van de Velde menen Lacan te moeten verdedigen, dat ze dan eerst proberen uit te leggen wat er eigenlijk zinvol is aan zijn obscure leer, in plaats van vreemde verdachtmakingen over SKEPP te verspreiden. Want ik begin stilaan te geloven dat "de aanval is de beste verdediging" een stelregel van de psychoanalyse is. ♦

Tim Trachet,
Erevoorzitter van SKEPP en bestuurslid OSB

Wederwoord van de auteurs

In tegenstelling tot wat Dhr. Trachet lijkt te denken, willen we ons niet opwerpen als verdedigers van psychoanalyse of Lacan. Over objectief ingestelde beoordelaars spreken, lijkt ons maar groothedswaanzin. We ontkennen ook niet dat er wanpraktijken gebeuren binnen de psychiatrie, maar deze gebeuren even goed in de naam van de wetenschap als in de naam van de psychoanalyse. De kritiek dat demarcatie en falsificatie niet van tel zijn in dit debat, moet u niet aan ons richten, maar

aan Professor Em. Vermeersch, die hier een volledige stuk aan wijdde.

De Gentse filosofen beschrijven als louter leden van SKEPP, zou een understatement zijn. Vermeersch is zelfs stichtend lid van SKEPP, anderen maken deel uit van de redactie van het lijfblad van de organisatie. Het zou eveneens kort door de bocht zijn om te beweren dat de associatie met SKEPP niet speelde in het gehele debat. De reputatie van SKEPP wordt wel degelijk ingezet, en dat is volgens ons een spijtige zaak. Dat het geen stand-

punten van SKEPP zelf zijn, is dan bijzaak.

Het kritisch zijn van SKEPP en hun strijd tegen homeopathie en het paranormale, is een positieve eigenschap. Het kritisch om kritisch te zijn wordt wel nefast als het kind met badwater wordt weggegooid. Eenzelfde kritische ingesteldheid lijkt soms zoek als het over *Le Mur* gaat, een veroordeling bij het gerechtshof van Rijsel ten spijt. Ons doel is niet SKEPP verdacht maken, we stellen enkel de vraag: quis custodiet ipsos custodiet? (nb, pvdv)

Abortus: keuzevrijheid of kindermoord?

Humanisme vs. religie

DOOR SARAH FELLAHI EN JOREN JANSSENS

FOTO'S: SARAH FELLAHI

Op 3 april 1990 werd de 'wet betreffende de zwangerschapsafbreking' door het Belgische parlement goedgekeurd. Tweeëntwintig jaar na datum lijkt het verzet van de pro life-bewegingen tegen één van 's werelds progressiefste wetten ter zake te groeien. Op 25 maart hielden zij een Mars voor het Leven onder de noemer: "Elk kind heeft recht op zijn verjaardag". De dag voordien verzamelden een tweeduizendtal sympathisanten van het Platform voor het recht op abortus op het Brusselse Poelaertplein. Naar aanleiding van beide evenementen wilden wij andermaal het belang van het recht op zwangerschapsonderbreking in de verzetten.

Antiabortusbewegingen lijken op het eerste zicht een marginaal fenomeen, een verschijnsel uit lang vervlogen tijden waarin de autoriteit van meneer pastoor nog niet in twijfel werd getrokken. Ondanks de schijnbare vanzelfsprekendheid van een zwangerschapsonderbreking groeit het aantal tegenstanders wereldwijd gestaag. Een conservatieve evolutie waar het Platform voor het recht op abortus zich tegen wil verweren. Ze vragen ook aandacht voor het gebrek aan erkenning van het recht op abortus in Ierland, Malta, Cyprus en Polen en de afschaffing ervan in Hongarije. Ook de onveilige omstandigheden waarin zwangerschapsonderbrekingen in Europa en elders soms worden uitgevoerd, verdienen best wat meer aandacht. Men weze duidelijk: de strijd is nog niet gestreden.

U vraagt zich af of het recht op abortus nog enige argumentatie behoeft? Blijkens de groeiende weerstand lijkt het opportuun om het belang van hulp aan de meest kwetsbaren te benadrukken. Jonge-

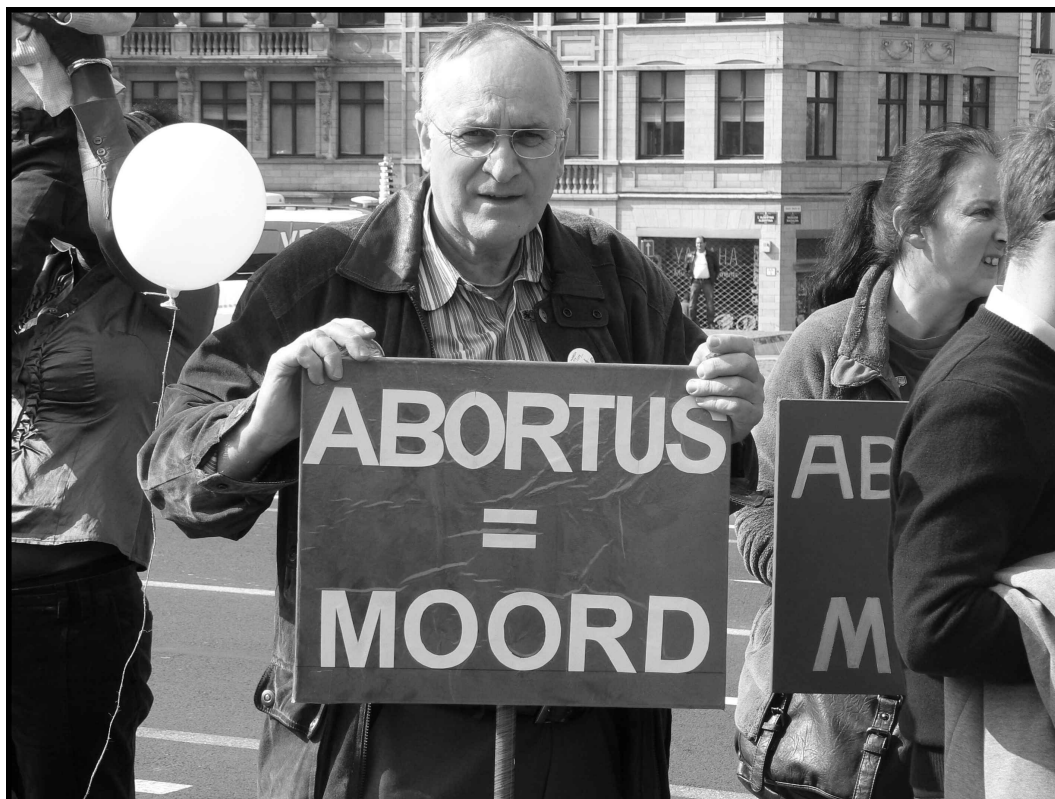
ren, alleenstaanden, anderstaligen, migranten en sociaal, psychologisch of financieel kansarmen hebben bovenal het recht om een kind op de wereld te zetten indien ze dat willen, met wie ze willen en wanneer ze willen. De redenen zijn talrijk.

Vrouwelijk prerogatief

Keuzevrijheid en zelfbeschikking primeren boven elke andere argumentatie. De Belgische wetgeving benadrukt expliciet dat het recht op een zwangerschapsonderbreking een prerogatief van de vrouw is. De man heeft hier, alleszins in theorie, geen vat op. Familie- en carrièreplanning zijn eveneens belangrijke motivaties. De vrouw, idealiter in samenspraak met de man, heeft het recht paal en perk te stellen aan een gezinsuitbreiding wanneer zij dat wil. De vrouw is geen kweekmachine en verdient de vrijheid om een carrière te verkiezen boven een omvangrijk gezin.

Wat de pro life-groeperingen vaak over het hoofd zien, is de nijpende armoede waarin een niet te onderschatten deel van de bevolking zich bevindt. De initiatiefnemers van de Mars voor het Leven, evenals hun sympathisanten, behoren tot de middenklasse. Minderbedeelden waren er hoegenaamd niet te zien. Vele anderen ontbreekt het echter aan financiële slagkracht om een bijkomend, en daarenboven ongewenst, kind te onderhouden. Zelfs indien men overgaat tot abortus, ontloopt de vrouw kostbare loonarbeid gedurende de laatste weken van haar zwangerschap.

Als er wordt gemorreld aan de abortuswetgeving in België of wanneer de onwaarschijnlijke eis van het charter van de Mars voor het Leven (de afschaffing van alle wetten die het vernietigen van een onschuldig individu toelaten) wordt ingewilligd, zal de problematiek niet verdwijnen maar zich enkel verplaatsen. Abortustoerisme is al een feit in de Verenigde Staten, waar elke staat min of meer haar eigen wetgeving mag uitbouwen. Bo-

Abortus: keuzevrijheid of kindermoord?

Vervolg

vendien zullen steeds meer vrouwen overgaan tot een niet-medisch opgevolgde en illegale abortus, waarbij de breinaald of het ijzerdraad als vanouds niet geschuwd worden. Men kan zich bij het verstrengen van de voorwaarden eveneens verwachten aan een toename van postnatale abortussen. Zou men bovendien niet beter proactieve methoden toepassen: een degelijke seksuele opvoeding en veilige en goedkope anticonceptiva? Zwangerschapsonderbrekingen stoppen niet bij een verbod door de wet, een verbod maakt het enkel onveilig.

Zelfverklaarde kindervrienden

Een alternatief dat de pro life-beweging doorgaans propageert, is de adoptie. In België kost een binnenlandse adoptie om en bij de 7500 euro. Voor een buitenlandse adoptie tel je al gauw 6000 tot 17000 euro neer, exclusief de reis- en verblijfkosten om het kind op te halen. Dit alles staat dan nog los van de ellenlange en mentaal slopende adoptieprocedure. Met slechts 733 adopties per jaar in België, kan dit alternatief dus slechts beperkt soelaas bieden. De tegenstanders van abortus zouden zich dus beter inzetten om de wetgeving inzake adoptie te vereenvoudigen. Wereldwijd wachten volgens Unicef ongeveer 210 miljoen kinderen op een nieuw gezin. Waarom niet de reeds geboren helpen die behoeftig en ouderloos zijn? Of waarom zo te keer gaan tegen een abortus op een incestueus verwekt kind? Zouden de zelfverklaarde kindervrienden niet beter investeren in bescherming van kinderen tegen misbruik? U weet wel: de oorzaak en niet de symptomen van de ziekte aanpakken?

Een aantal jaar geleden introduceerden John Donohue en Steven Levitt van *freakonomics.com* de *Donohue-Levitt hypothese*. Deze werd geformuleerd als antwoord op de zoektocht naar de oorzaak van de sterke daling van de criminaliteit aan het begin van de jaren '90. In essentie beargumenteren ze dat gelegaliseerde abortus omgekeerd evenredig is aan criminaliteit. Uit cijfermateriaal bleek onder andere dat de vijf Amerikaanse staten die abortus legaliseerden drie jaar vóór het grondwettelijk arrest *Roe vs. Wade* uit 1973, reeds een daling van het aantal misdaden vaststelden in 1992. De overige staten die abortus pas legaliseerden onder verplichting van het grondwettelijk arrest, konden pas in 1995 rekenen op een daling van de criminaliteit. Deze daling valt te verklaren door het feit dat misdaden vooral gepleegd worden in de leeftijdscategorie 18 tot 24 jaar. Staten met een hoger aantal zwangerschapsonderbrekingen in de jaren 1970-1980, zagen eveneens een grotere misdaadreductie.

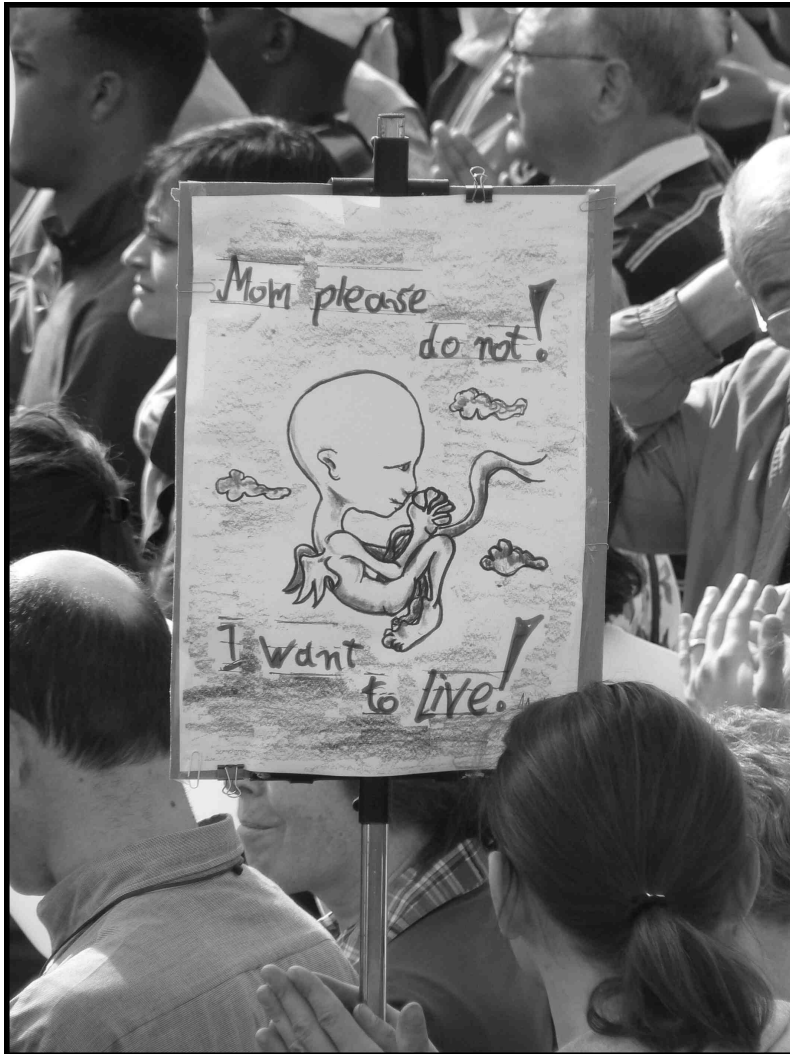
De 'cultuur van het leven' waaraan de pro life-be-

weging zich vastklampt, heeft verregaande consequenties. Het verbod op abortus hoort volgens hen slechts één (flauwe) uitzondering te hebben: wanneer het leven van moeder én kind in gevaar komt door de bevalling. Vooral in de leeftijdscategorie 12-17 jaar kan een zwangerschapsonderbreking echter het verschil betekenen tussen

leven en dood, gewenst of ongewenst. Meisjes wier lichaam nog niet rijp genoeg is, moeten beschermd worden tegen zichzelf. Voor de lobby is, afgezien van deze uitzondering, ook het aborteren van een product van een verkrachting of een mentaal of fysiek gehandicapt kind onbespreekbaar, alsook enige vorm van anticonceptiva of sterilisa-

tie. Ook euthanasie is overigens uit den boze en behoort weer opgenomen te worden in het strafrecht.

Zotteklap

De talrijke gastsprekers op de Mars voor het Leven schoven niet één wetenschappelijk of ethisch gefundeerd argument naar voren. Het beschermen van het leven lijkt een geopenbaarde waarheid en het debat werd geformuleerd in termen van wij-tegen-zij. In schril contrast met de feestelijkheden van het Platform voor het recht op abortus de dag voordien, lag de focus van de Mars op grimmige demagogie en het choqueren van de sympathisanten.

Het charter en het mediaoptreden van de organi-

satoren waren slechts een flauw afkooksel van de donderpreken van de gastsprekers. “Enkel échte vrouwen zijn tegen abortus”, wist men ons te vertellen. “Het is tijd voor een pro-life revolutie die een einde maakt aan het vermoorden en opofferen van kinderen. De strijd der strijden dringt zich op”, uiteraard met legitimatie van God.

Onder de noemer “I regret my abortion” getuigde een Amerikaanse over de traumatische zwangerschapsonderbreking die ze onderging na een verkrachting. De depressie die volgde was waarschijnlijk het gevolg van zowel de verkrachting als de abortus, al verkondigde ze dat enkel deze laatste de boosdoener was. Zij, in tegenstellingen tot anderen, slaagde er niet in haar

zwangerschapsonderbreking te verwerken. Ze kreeg na haar zuigcuretage een panische angst voor stofzuigers. Gelukkig staat in elk abortuscentra in België een team van begeleiders en psychologen de vrouw bij tijdens deze woelige periode in haar leven. Zonder een diepgaand gesprek vooraf, worden geen abortussen uitgevoerd.

Om niet al te veel voor de eigen deur te vegeen, werd ook de ziekteverzekering van Obama op de korrel genomen. “De Obama-dictatuur”, zo wist men ons te vertellen, “wil de cultuur van de dood opleggen door de gedeeltelijke terugbetaling van de pil. De godsdienstvrijheid, en dus ook de grondwet, wordt met de voet getreden doordat iedereen verplicht een bijdrage zal moeten leveren aan deze kindermoord.” Voorts werden we alvast gewaarschuwd voor het aanstormend gevaar van een gezondheidszorg in België. Een gewaarschuwd man is er twee waard. Een geïnformeerd man... minstens evenveel. De plaatselijke Sarah Palin look-alike klapte alvast ijverig in de handjes.

Grote zus in de V.S.

Hoewel we er wat schertsend over doen en de impact van dergelijk geleuter waarschijnlijk beperkt is, moet men toch voorzichtig omgaan met het afschilderen van de groeiende groepering als een randverschijnsel. De Belgische pro life-werking leert van haar grote zus in de Verenigde Staten. Steeds vaker worden nu acties gevoerd op de stoep van de abortuskliniek. Doorgaans worden hierbij foto's van geaborteerde embryo's niet geschuwd. Ook gebedsdiensten worden al eens gehouden. Niet zelden tracht men de vrouwen te overhalen met flagrante leugens en simplismen: van abortus krijg je borstkanker, word je onvruchtbaar en ontoerekeningsvatbaar. Een confronterende gebeurtenis voor vrouwen op een hoogst kwetsbaar moment.

Koste wat het kost moet een gepolariseerd debat als in de Verenigde Staten vermeden worden. In *the land of the free* spelen zich dagelijks talrijke drama's af op de stoepen van abortuscentra. Niet minder, maar méér middelen om vrouwen bij te staan in wat waarschijnlijk de meest complexe beslissing is die zij in hun leven zullen maken. De pro life-beweging hoort zich eindelijk neer te leggen bij de democratische beslissingen van de seculiere staat België. Religie was en zal nooit een goede basis zijn voor wetten. Aanbevelingen maken is het werk van een dokter, niet van de anti-abortus lobby. Abortus is een verworven recht dat een terdege bescherming waardig is. Laat het u niet ontnemen! ♦

“De Obama-dictatuur wil de cultuur van de dood opleggen.”

Edgar Hilsenrath: De nazi en de kapper

Een verademing in een verstikkend debat

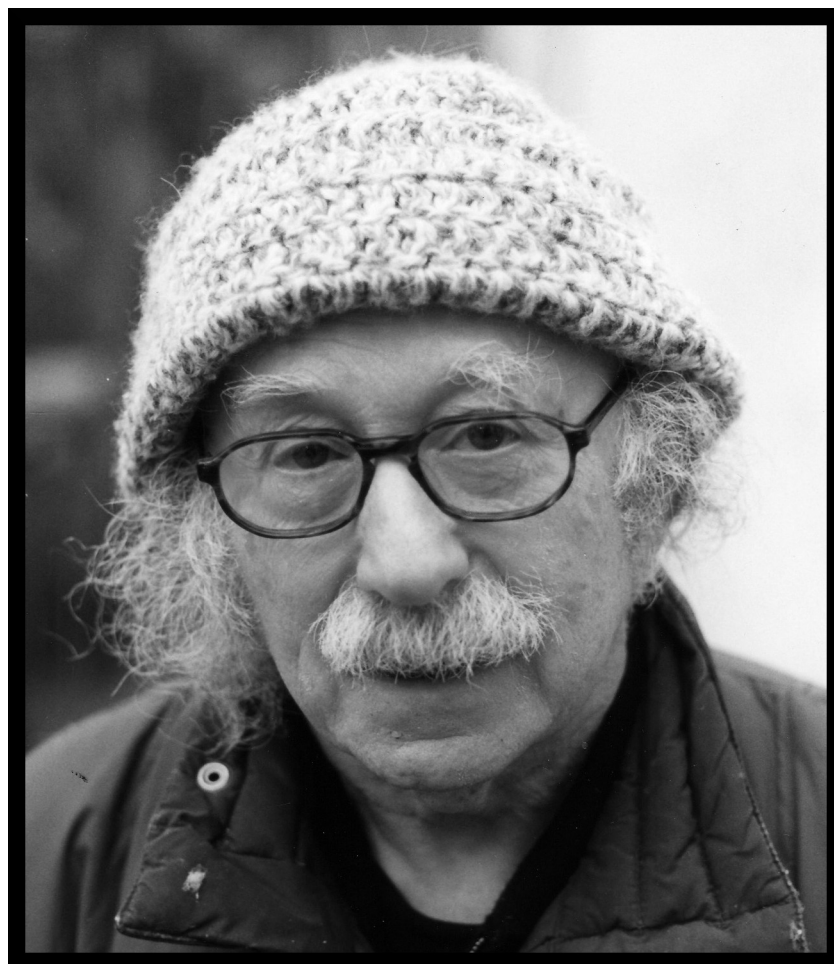
DOOR JOREN JANSSENS

Een satire op de Holocaust, zo omschrijft men nog het best De nazi en de kapper. Een heikele opzet die enkel Edgar Hilsenrath zonder kleerscheuren en schrammen overleeft. Zijn achternaam verraadt een Joodse achtergrond, wat sommigen er niet van weerhield hem te beschuldigen van bagatellisering en aanwakking van antisemitisme. Een schrijver belast met 'de zonden van Israël', al klinkt het in deze context wat wrang. Sinds enkele jaren kan de 85-jarige Duitse schrijver ook in het Nederlandstalig grondgebied eindelijk op bijval rekenen.

De weg naar erkenning liep nochtans niet van een leien dakje. In de Verenigde Staten werd *De nazi en de kapper* lovend onthaald, maar pas zes jaar na de Engelstalige uitgave vond Hilsenrath (afbeelding) in 1977 een Duitse uitgever die het boek wou publiceren. Zestig anderen wilden er de vingers niet aan verbranden. Hilsenraths kenmerkende stijl - ontmaskerend, cynisch, rauw en absurdistisch - is hier waarschijnlijk niet vreemd aan. Zo hoort men niet te schrijven over de Holocaust, aldus de criticasters.

Edgar Hilsenrath debuteerde in 1964 met *Nacht*, een roman over leven en overleven in het getto. Hilsenrath ontmaskerde in deze roman de beeldvorming over Joodse solidariteit onder het nazistisch bewind. Het was ieder voor zich. Ook in *De nazi en de kapper* doorbrak Hilsenrath genadeloos de aloude, meelijwekkende traditie die men doorgaans aantreft in romans over de Holocaust. Hij wil de rauwe waarheid afbeelden, zoals hij die zelf beleefde. De droge en cynische humor is slechts een laatste redmiddel om het onverteerbare verteerbaar te maken.

De romanschrijver weet nochtans wat raciaal leed inhoudt. Zijn romans ademen een autobiografische authenticiteit uit. Als Duitse Jood, sloeg hij op zevenjarige leeftijd met zijn moeder en jonger broertje op de vlucht na de machtsgreep van de *Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei* van Adolf Hitler. Twee jaar na aankomst in Roemenië werd het gezin gedeporteerd naar Mohyliv-Podilskij, een Joods getto in Oekraïne. Na een drie jaar durende overlevingsstrijd werd het getto in 1944 bevrijd door de Russen. Na de bevrijding volgde de verplichte tewerkstelling in de Sovjet-Unie. In tegenstelling tot vele overlevenden ont-snapte Hilsenrath deze dans en bereikte te paard en voet Boekarest. Hij sloot zich aan bij één van de vele zionistische groeperingen en emigreerde naar Palestina. Hij ontvluchtte het Beloofde Land toen bleek dat Arabieren en Joden niet vreedzaam eenzelfde grondgebied wilden delen. Later zou blijken dat zijn ganse familie de Shoah overleefde: ze werden met elkaar herenigd in Frankrijk. Hilsenrath schreef zijn eerste roman in de Verenigde Staten, maar keerde later terug naar zijn thuisland.

Rattenkweller

“Ik ben Max Schulz, de buitenechtelijke maar zuiver Arische zoon van Minna Schulz... Aan mijn zuiver Arische afkomst valt niet te twijfelen”, zo begint *De nazi en de kapper*. Max Schulz is hoofdpersonage en verteller. Hij beleeft een droevige en traumatische jeugd. Als zoon van een hoer moet hij in de woonkamer, die dienst deed als wachtkamer, nummers uitdelen aan klanten van zijn moeder. Max' moeder trekt later in bij een onsuccesvolle kapper, een kinderschender met een pik zo lang dat die met een elastiek moet vastgebonden worden aan zijn bovenbeen. Het mag reeds duidelijk zijn: voor de geloofwaardigheid hoeft men dit boek niet te lezen.

Gedurende zijn jeugd wordt Max herhaaldelijk verkracht door zijn stiefvader. Hij zal zich later wentelen in een slachtofferrol, en zijn leed en zelfmedelijden gebruiken als legitimatie voor het leed dat hij toedient aan anderen: “Heeft de Lieve Heer de onschuld niet uitgevonden opdat die met voeten getreden kan worden... hier op aarde? En worden de zwakken en weerlozen niet door de sterken overrompeld, neergeknuppeld, verkracht, bespot, in de kont geneukt? Bij tijd en wijle zelfs simpelweg uit de weg geruimd?”

Schulz, de hoerzoon, stiefzoon van een kinderschender en rattenkweller met een mankement in de bovenkamer, sluit in zijn jeugd vriendschap met zijn Joodse buurjongen Itzik Finkelstein. Itzik is de

archetypische Germaan: blond haar, blauwe ogen, rechte neus. Max, de Arische zoon, heeft daarentegen zwart haar, kikkerogen en een haakneus, al is hij vastberaden over zijn Arische afkomst. Dat benadrukt hij ons keer op keer. Max leert Jiddisch, Hebreeuws schrift, vergezelt de familie naar de synagoge en wordt leerjongen bij Itziks vader in het succesvolle kapsalon *Heer van de Wereld*.

oprecht beledigd wanneer in zijn bijzijn het Jodendom aangevallen wordt. “Antisemitisme is als kanker: wat te diep verankerd zit, kun je er niet meer uitsnijden”, stelt Schulz betreurd vast.

Hilsenrath laat Max schipperen tussen beide persoonlijkheden. Schulz gaat volledig op in zijn nieuwe alter ego Itzik Finkelstein en laat aan de

hij wil “onder Joden leven, onder soortgenoten, in zijn eigen land.” Met eenzelfde gedrevenheid als toen, ontpopt Schulz zich in zijn kapsalon tot vurig prediker van de Joodse geschiedenis, het zionisme en zelfs de wereldheerschappij van de Joden. Zoals het een echte opportunist betaamt, streed Schulz wederom voor *Lebensraum*. Hij wordt verzetssrijder in de Hagana, een Joodse paramilitaire organisatie die als doel heeft het Britse protectoraat en de Arabieren te verjagen.

De gehuichelde genegenheid tegenover het Jodendom is voor hem niet meer dan een andere vorm van antisemitisme.

Opgezweept door een rede van de Führer, die door Hilsenrath het mythisch allure van een profeet wordt aangemeten, geraakt Max overtuigd van het nazisme. De ‘Zoon van de Voorzienigheid’ wordt opgevoerd als een parodie op Christus. Retorisch gaat Hitler tekeer achter een altaar en overhaalt met absurde Bijbelse citaten de duizenden aanwezigen ‘mislukten’ van zijn alternatief op het communisme. Hilsenrath drijft de spot met het nazisme.

Kleine vis

Hoewel hij nooit antisemiet werd, treedt Schulz toe tot de SS en verbreekt meteen elke band met Itzik en diens familie. Hij wordt op missie gestuurd naar Zuid-Rusland waar hij zijn slachtpartijen aanvangt. Door een hartinfarct wordt hij overgeplaatst naar het (fictief) vernietigingskamp Laubwalde in Polen en participeert er aan de moord op 200.000 Joden. Onder de naar eigen schatting 10.000 Joden die Schulz eigenhandig van het leven beroofde, bevonden zich Itzik en zijn familie.

Opgejaagd door het Rode Leger moet Schultz vluchten uit Laubwalde. Om te ontkomen aan de vriesdood vindt hij een onderkomen bij de stokoude Poolse Veronja die hem, de gevallen god, door middel van kruidendrankjes verplicht om passionele nachten met haar door te brengen. Macabere perversiteit: een wederkerend element in Hilsenraths oeuvre. Verder in het boek zal hij nog wansmakelijke avonturen beleven met Holle, een eenbenige weduwe met een Arisch en een niet-Arisch been. Te voet en geladen met een zak vol gouden tanden, trekt hij geradbraakt naar Duitsland. De übermensch als untermensch.

In Duitsland neemt Max, de massamoordenaar, de identiteit aan van zijn jeugdvriend en slachtoffer Itzik Finkelstein. Hij laat zich besnijden, laat een kampnummer tatoeëren en construeert een fictief levensverhaal. In Duitsland verzet hij zich sterk tegen het nog heersende antisemitisme en voelt zich

buitenwereld niets merken van zijn verleden als massamoordenaar. Af en toe steekt zijn ware persoonlijkheid weer de kop op en voert hij sadistische gesprekken met de echte en vermoorde Itzik, waarin hij hem beschrijft hoe goed het leven van Itzik Finkelstein nu is. In deze momenten van helderheid, of beter waanzin, relativeert hij steevast zijn rol in de massamoord: “Ik ben slechts een angstige, kleine, spartelende vis. Zonder bevel had ik nooit gedurfd wat ik durfde. Ik was geen antisemiet, ik deed alleen maar mee.”

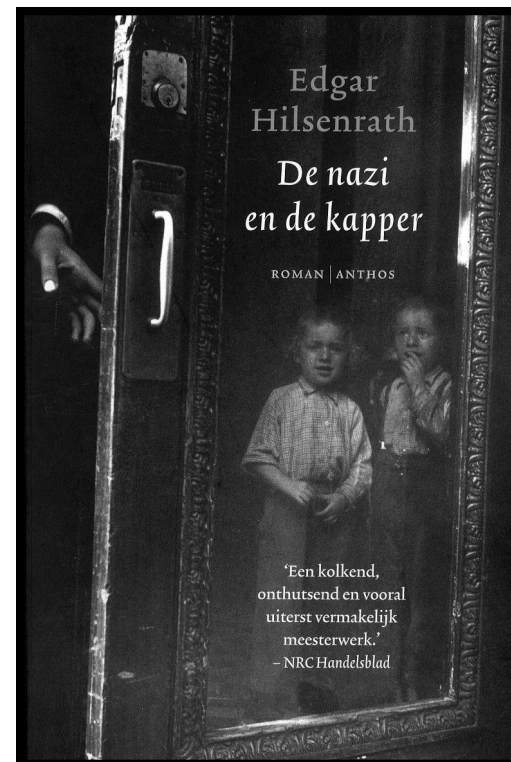
Joodser dan joods

De auteur keert zich sterk af van het hypocriete en opportunistische Duitsland van na de oorlog, waar Joden een voorkeurspositie kregen en men een voorzichtige omgang hanteerde uit collectief schuldgevoel. De gehuichelde genegenheid tegenover het Jodendom is voor hem niet meer dan een andere vorm van antisemitisme. “Honderdduizenden eerbare Duitse burgers werden plunders, verkrachters, moordenaars en zagen er geen been in om, toen alles weer voorbij was, terug te keren naar hun burgerlijk leventje.”

Ook het Joodse volk deelt in de rake klappen. Het beeld van de vrome Jood op zoek naar een veilig onderkomen in Palestina, is bij Hilsenrath niet meer dan een voorspiegeling. In feite zijn ze verbitterd en nationalistisch gezind. De Joden geloven niet meer in de Heer, hebben hem de oorlog verklaard en staan afwijzend en vijandig tegenover hem. De Joden vaarden naar het land van hun voorvaderen om een staat en een leger op te richten, zodat de Holocaust zich nooit meer zou herhalen.

Max wordt Joodser dan Joods. Hij beschouwt zichzelf als “een heilige, een gelouterde en herboren massamoordenaar.” Hij trekt in het kielzog van duizenden anderen naar Palestina. Niet enkel omdat niemand hem zou zoeken in het hol van de leeuw,

In de finale van Hilsenraths epos krijgt Schulz last van een knagend geweten. Hij wil de doden hun leven teruggeven maar blijft zijn eigen aandeel minimaliseren. Hij biecht zijn misdaden op aan de gepensioneerde kantonrechter Wolfgang Richter en eist een vonnis dat de slachtoffers genoegdoening biedt. De twee voeren een fictief proces waaraan de rechter slechts participeert om de gemoederen te bedaren. Kantonrechter Richter wijdt Schulz’ bekentenis aan het mankement in zijn bovenkamer en verleent hem de vrijspraak. Itzik Finkelstein, ooit Max Schulz en massamoordenaar, sterft ongestraft, maar met dezelfde angst als zijn slachtoffers. Een povere rechtvaardigheid, maar vooral een niet mis te verstane vingerwijzing van de auteur. ♦

Edgar Hilsenrath – *De nazi en de kapper*
Uitgeverij: Anthos Amsterdam
395 pagina's
€ 14,95

Ziet ge de boer de vredesakker ploegen?

S. Carmiggelt, de felle man verpakt in melancholisch pierrotgezichtje

DOOR RUBEN CLAESEN

“Alles is dus vergeefs geweest”, waren de laatste woorden van Herman Carmiggelt. Voor zijn zoon Simon, die op 30 november dit jaar exact vijftientig jaar geleden het tijdelijke met het eeuwige wisselde, waren dat mokerslagen. Zijn stijl zou nooit meer dezelfde zijn. Lichtzinnigheid zou definitief plaatsmaken voor melancholie. Gedurende zijn verdere levenswandel zou hij zich ontpoppen tot één van 's meest gelezen schrijvers van Nederland. Iedereen kende Carmiggelt, generaties groeiden er mee op. Een uitgebreid portret van een Einzelgänger, waarin Carmiggelt zelf aan het woord gelaten wordt door opgerakelde interviews die hij in de loop der jaren gegeven heeft.

“Ik heb altijd weerzin ervaren tegenover mensen en politici die ons het geluk beloven te brengen. Dat wantrouw ik. Ik heb me een paar jaar geleden dan ook gekant tegen de laatste regel van de nieuwe vertaling van de Internationale, waarin ook weer aan de mensen het geluk wordt beloofd. Dat was mij een beetje tegen het zere been, vooral door de herinneringen die ik op dat gebied heb.

Je kan de mensen niet meer geven dan het minimum om te ademen, zoals Menno ter Braak het noemde. Je kan ze niet massaal het geluk brengen, dat is bedrog. De weduwe van Osip Mandelstam, een Russisch dichter die door toedoen van Stalin omgekomen is in een Goelagkamp, was net na de Russische Revolutie ook een vrouw met veel idealen. Ze was ervan overtuigd dat het mooie nu allemaal komen zou. In haar memoires schreef ze iets wat een diepe indruk op me naliet. Terug in Moskou was ze een oude vriend tegengekomen en die zei tegen haar: “Eenmaal in ons leven hebben wij de mensen gelukkig willen maken. Dat zullen we onszelf nooit vergeven.”

...

Carmiggelt werd een jaar voor het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog geboren in Den Haag. Moeder Jeanne baatte een winkeltje uit in hoeden en petten, vader Herman was vertegenwoordiger voor een conservenfabriek. De ietwat stijve Carmiggelts stonden bekend als overtuigd socialistisch en later ook antifascistisch gezin. Oogappel was niet Simon, maar zijn oudere broer Jan, naar wie Simon erg opkeek en die op school wél kon uitblinken. Later zou hij gevierd econoom worden. Simon daarentegen maakte zijn school niet eens af, al kwam zijn journalistiek talent er wel tot ontluiking. Bijna in zijn eentje schreef hij de hele schoolkrant vol.

...

“Ik ben bang dat die krant niet goed geweest is voor mijn studie. Dat was ook geen klein krantje, maar een krant bedoeld voor twaalf middelbare scholen in Den Haag. We kwamen tweemaal per

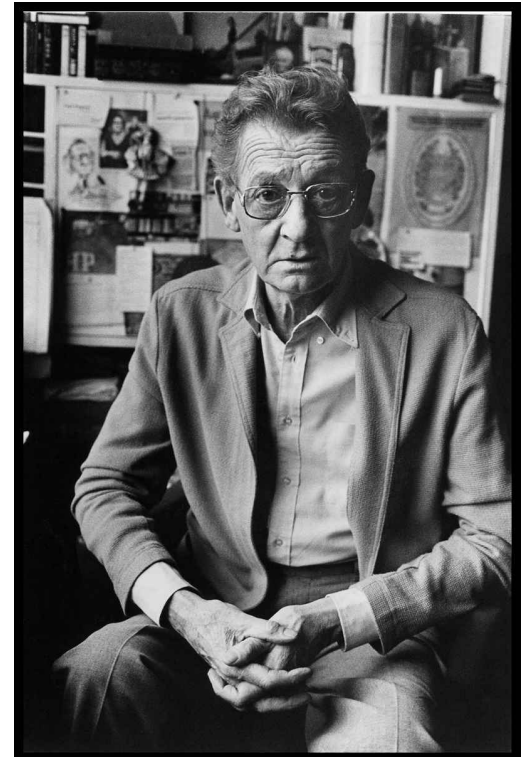
maand uit op acht pagina's, er was dus een heleboel werk. Iedere school mocht twee redactieleden aanwijzen, waardoor die bestond uit 24 personen. Dat was een volkomen onhandelbaar lichaam. Bovendien was op iedere school de eerste redacteur een jongen, die op zijn beurt dan een mederedacteur mocht aanwijzen. Die koos dan het aardigste meisje van de school, niet omdat ze schrijven kon, maar omdat het de enige manier voor hem was om met haar regelmatig in contact te zijn.

Van die zogenaamde redactievergaderingen, eens in de week, kwam natuurlijk niets terecht. Maar er waren zo'n paar doordouwers, een vriend van mij en ik, die dat blad dan helemaal volschreven, onder alle ondenkbare pseudoniemen. Dat is ook mijn eerste aanraking geweest met een drukkerij, want we moesten dat blad ook opmaken. Zo heb ik iets geleerd van het typografenvak en daar heb ik later bij de krant veel aan gehad.”

...

Op zijn zeventiende verliet Carmiggelt de handelschool. De moeilijke jaren '30 waren aangebroken, het nationaalsocialisme begon aan zijn opmars. Carmiggelt vond als hulpje onderdak bij Het Vaderland, een progressief-liberale krant die vermaard was omwille van zijn literaire focus. Zo verscheen Eline Vere van Louis Couperus er in feuilletonvorm nog voor het boek in 1889 werd uitgebracht, en leverde Menno ter Braak er in de eerste helft van de 20ste eeuw met zijn Kronieken veelgeprezen literatuurkritiek af. In de aanloop naar de Tweede Wereldoorlog zou Het Vaderland zich echter opvallend neutraal opstellen tegenover het opkomende nazisme, om vanaf 1940 zelfs vaak de kant van de Duitse bezetter te kiezen.

Carmiggelt werd na twee jaar de laan uitgestuurd en ging aan de slag bij de linkse Vooruit, de Haagse editie van Het Volk, dat later Het Vrije Volk zou gaan heten. Hij kwam er terecht onder de vleugels van redactiechef en mentor Klaas Voskuil, die er na de oorlog 16 jaar lang hoofdredacteur zou blijven. Voskuil, oud-leerkracht, kneedde de inder-

tijd moeilijk hanteerbare Carmiggelt gaandeweg tot volbloed journalist, trouwens resulterend in een wederzijdse bewondering die nog lang zou standhouden. Met zijn Kleinigheden, een cursiefjesrubriek die de voorbode zou vormen voor zijn latere Kronkels, en theaterrecensies zou Carmiggelt in zijn definitieve journalistieke plooi vallen.

...

“Sinds 1936 ging ik voor Vooruit vaak naar bijeenkomsten van de Nationaal-Socialistische Beweging van Anton Mussert. Mussert had grote moeite om te verklaren dat zijn partij achter het antisemitisme van Hitler stond. Op een keer nam tijdens zo'n vergadering graaf Max de Marchant et d'Ansembourg het woord, die van 1937 tot 1940 fractieleider van de NSB was in de Tweede Kamer. Die man sprak een vreemde mix tussen Duits en Limburgs, waar ook wel om gespot werd. Even later maakte een andere spreker zijn optreden, en zei: “Kameraden, ik hoor dat sappige Limburgs van graaf Maximiliaan de Marchant et

d'Ansembourg liever dan dat Jiddische gesis!" De zaal kwam jubelend overeind. Dat kon je opschrijven, want dat was een gegeven dat in strijd was met wat men beweerde."

...

In 1939 trouwde Carmiggelt met Tiny de Goey, die hij had leren kennen in zijn stamcafé De Posthoorn, waar artistiek Den Haag in die tijd verzamelde. Toen de oorlog uitbrak, was Vooruit één van de eerste kranten die door de Duitsers werd overgenomen. Simon en zijn broer Jan, die als economisch redacteur ook voor de krant was gaan werken, aarzelden geen moment en namen ontslag. Simon, zijn vrouw en hun pasgeboren dochter wisselden al snel Den Haag voor de hoofdstad Amsterdam en vestigden zich aan de Reguliersgracht, in hetzelfde gebouw als Max Nord en Wim van Norden. Zo kwam hij terecht in het ondergrondse verzetsblad Het Parool.

Carmiggelt hield zich voornamelijk bezig met de technische kant van de zaak. Hij moest om te beginnen een drukker vinden die zo'n groot risico durfde te nemen, en bovendien moest hij er voor zorgen dat het zetsel in één dag werd opgemaakt in diezelfde drukkerij. Een hachelijke onderneming, want diezelfde dag moesten ook de 8000 exemplaren én datzelfde zetsel weer de deur uit. "Want als je daar 8.000 illegale kranten hebt liggen en er komt een inval, dan kun je er niet effe op gaan zitten, hè!" Eén keer liep het toch mis.

...

Op een dag was ik op weg naar de drukkerij. Ik had een tas bij me met drukproeven en allerlei dingen. Op datzelfde ogenblik houden de Duitsers een razzia en drijven alle mensen die in de straat waren, voor zich uit. Toen ik de Duitsers zag aankomen, liep ik bij een groenteboer binnen en vroeg daar naar de wc. Ik had op mijn rug nog een smokkelzakje waar ik probeerde van af te komen en ook die tas wou ik kwijt. Ik liet die daar dan staan. De Duitsers hadden nog mensen bij die groenteboer zien binnenspringen en ze kwamen er ons allen uithalen. We moesten met de handen omhoog tegen de muur staan. Toen kwam zo een Feldweibel met die tas buiten en vroeg van wie ze was. Ik zweeg maar de anderen zeiden: "Van hem!" De mensen waren zo bang in die tijd. Ik hoor die Duitser nu nog zeggen: "Mensch, was hast du Pech!"

Ik werd dan toch naar de gevangenis gebracht. In de centrale plaats moest je alles afgeven wat je bezat. Ik zat in zak en as want ik dacht: als ik straks verhoord word, hoe moet ik dan allemaal verkla-

ren wat ik bij me heb? Ik had onder meer nog die drukproeven, verder brieven waarvan ik niet wist wat erin stond en dan een nummer van Het Parool dat in het reeds bevrijde Zuiden was verschenen, iets wat ik niet kon hebben. In de gevangenissen werkte men met het systeem van Selbstverwaltung, wat betekent dat gevangenen zich bezighielden met heel wat administratieve taken. Het waren dus gevangenen die mijn papieren in ontvangst namen.

Na drie dagen werd ik verhoord door de Sicherheitsdienst. Ze doen mijn mapje open en er blijkt nog alleen dat nummer van de krant in te zitten. De jongens hadden al de rest verduisterd: alleen het krantje hadden ze erin gelaten omdat er wel iets in moest zitten. Ik weet nu nog altijd niet wie dat gedaan heeft. De Duitser die mij ondervroeg, kon niet zien dat dat krantje uit het bevrijde Zuiden kwam, daarvoor was zijn Nederlands te slecht. Maar ik moest wel zeggen van wie ik het had. Nu hadden een paar vrienden, die al gezeten hadden, mij precies verteld hoe die verhoren gingen. De Duitsers hamerden altijd op hetzelfde thema: "Jij kleine man, jij draait er voor op en de grote heren zullen buiten schot blijven!" Nu wist ik dat een van de directeurs van KLM via Zwitserland naar Londen was gegaan. Ik wist ook dat hij goed was aangekomen, want een vriend had het bericht in de geheimtaal van die dagen over de radio gehoord. Maar officieel was de man nog altijd op de KLM. Als ze naar hem vroegen, was het antwoord: "Meneer is er niet." Ik kon die man zijn naam dus rustig noemen en ze hebben dat ook aanvaard. Na een week werd ik dan vrijgelaten."

...

Zijn broer Jan had minder geluk. Hij werd in 1943 opgepakt wegens Jodenhulp en overleed enkele maanden later in het werkkamp van Vught. De noeste arbeid aan de Moerdijk had hem uitgeput en de medische begeleiding was niet van dien aard dat zijn longonsteking zomaar verzorgd kon worden. Het overlijden van Jan betekende een grote klap voor vader Herman, die enkele maanden later, gebroken door verdriet, ook stierf. "Alles is dus vergeefs geweest", waren 's mans laatste woorden. Intimi getuigden dat Simon zich dat erg aantrok. Hij dacht dat zijn vader hem niet de gelijke van Jan achtte. "Sinds-

dien werd hij er een pak melancholischer op."

...

"Ik denk wel dat ik altijd geëngageerde kunst heb proberen te maken. Eén van mijn grote voorbeelden is Kurt Tucholsky. Enkele jaren voor de oorlog schreef Tucholsky, die én jood, én links was: "Duitsland is een fenomeen: het schrijft links en handelt rechts." Hij legt engagement in gewone mensen en kon een versje schrijven waarin hij zijn visie over het hele mensenlot gaf. Dat probeer ik ook te doen. Tucholsky heeft in 1935 zelfmoord gepleegd in Zweden, omdat alles wat hij ten aanzien van Duitsland had voorspeld, jaar in jaar uit, precies zo was gebeurd.

Hij heeft afscheid genomen in een zeer bittere en ontgoochelde brief aan de Duitse emigranten. Tucholsky nam hen kwalijk dat ze nazi-Duitsland niet als het ware Duitsland omschreven. "Toen jullie en ik nog in Duitsland waren en we nog een beetje macht hadden, toen was het ons al niet gelukt. En nu is dat niet het ware Duitsland?" Die brief eindigde hij met deze zinnen over zijn geboorteland: "Möge es verrecken – möge es Russland erobern. Ich bin damit fertig." Maar hij was er helemaal niet klaar mee, want als je er zo op terugkijkt: Goebbels heeft Tucholsky's boeken eerst massaal verbrand. In 1935 pleegt Tucholsky zelfmoord. Goebbels doet in '45 hetzelfde, samen met zijn hele familie. Nu leeft Goebbels voort als een

In de trein

**Bij Vught dacht ik: Hier is broer Jan gestorven.
En 'k zag mijn vader, met zijn oud gezicht
rood opgezwollen, toen het doodsbericht
zijn late leven toch nog had bedorven.**

**Voor moeder kwam een eind aan haar pakketten.
Zij streed, zolang Jan zat, met eigen wapen,
stond aan 't fornuis haar moed bijeen te rapen,
zond zeven broden, zeven gezetten.**

**En ook het reizen was achter de rug.
Ze gingen met de trein. Daar ligt het kamp.
Daar zit hij in. Daar woont die ramp.
Dan zuchtten ze en gingen maar weer terug.**

**Ziet ge de boer de vredesakker ploegen?
Mijn moeder heeft Jans foto op de kast gezet.
Mijn vader geeft in 't graf 'n antwoord aan die vroegen:
'En de oude man, hoe draagt hij het?**

(Uit: 'Fabriekswater', 1956)

Ziet ge de boer de vredesakker ploegen?

S. Carmiggelt, vervolg

duistere schim in de geschiedenis, terwijl het werk van Tucholsky weer net zo massaal en intens gelezen wordt als voor de oorlog. Wie heeft er dan gewonnen?

...

Na de oorlog zou Carmiggelt zich profileren als één van de drijvende krachten achter het bovengrondse Parool. Theater en film bleven hem bezighouden, maar bovenal zouden zijn Kronkels zijn handelsmerk bij uitstek worden. Vanaf 1946 tot aan zijn dood zou hij meer dan tienduizend Kronkels schrijven, eerst driemaal per week, daarna dagelijks. Kronkels waren cursiefjes die aan de oppervlakte schijnbaar dagelijkse taferelen omschreven, maar die met een grote gevatheid, een toets humor en vaak treffende beschrijvingen de psyche van de mens konden aanraken. Niet zelden ging dat gepaard met een gezonde dosis weemoed. “De scherpe kantjes gingen er af door de deernis die je eronder voelde.”

“Simon was mister Parool”, zei Bob Steinmetz later, die na de oorlog Carmiggelt van dichtbij meemaakte en later nog redactiechef zou worden. “Hij schreef niet alleen geweldige stukken, maar had ook de lay-out in handen. Geen enkele discussie ging hij aan, hij antwoordde niet eens. Ja, dat werd gepikt: hij had een enorm gezag.” Na een tiental jaar zou hij zich enkel nog focussen op zijn cursiefjes, die in heel Nederland bijval oogstten. De bundels volgden elkaar in snel tempo op, Carmiggelt was aanwezig in iedere huiskamer. Maar zelfs daar lag het eindpunt van zijn populariteit niet. In 1965 mocht hij een eerste keer de VARA-televisieavond afsluiten met het voorlezen van een Kronkel. Ook dat zou hij, eens per week, tot aan zijn dood blijven doen, 22 jaar lang.

Zijn veelzijdigheid mag niet onderschat worden: niet alleen leverde hij met zijn Kronkels heel wat pareltjes af, ook de dichtkunst lag hem na aan het hart. Zijn humor, nog zo’n handelsmerk, wendde hij zelfs aan ten dienste van cabaretiers als Wim Kan en Wim Sonneveld, die in Carmiggelt een welgekomen klankbord vonden.

...

“Ik zat altijd op alle plaatsen van menselijke samenbundeling. Ik heb de naam iemand te zijn die altijd in de kroeg zit. Dat is mijn eigen schuld, want ik heb veel over kroegen geschreven en over mensen die zich in kroegen ophouden en met me praten. Dus het ligt voor de hand dat ze dat denken. Toch is het niet helemaal zo. Het is wel zo dat

de kroeg, het kleine café, het grote café, een plaats is waar je de mensen die je niet kent, ontmoet en waar je met die mensen praat. Dat hebben wij gemeen met Antwerpen, een stad waarvan ik vind dat men er op soepele wijze leeft. Wel iets uitbundiger dan wij, daarom ligt ze ook zuidelijker. Ik heb daarover eens geschreven in een stukje dat over Elsschot handelt. Het staat in ‘Wij leven nog’. Ik heb het daar over “een onbekommerde sfeer, die hoort bij deze stad.” Want wie een Antwerpenaar op straat staande houdt en vraagt: “Calvijn?”, krijgt nooit ten antwoord: “Ja, die ken ik.” En dat is een machtig voordeel.

...

Toen hij nog in Den Haag woonde, was Carmiggelt reeds een fervent kroegloper. Die lijn zou hij in Amsterdam adequaat doortrekken. Zo moesten

“Als ik al die op aarde neergedaalde katholieken hoor praten, dan denk ik toch: wat zijn die kort van memorie.”

cafébazen weleens op de redactie het geld komen halen dat Carmiggelt van de avond ervoor nog schuldig was. Naar verluidt kreeg hij zelfs onkostennota’s voor het trakteren van rondjes gedekt door de krant. Zat hij krap bij kas, dan ging hij met Annie M.G. Schmidt naar de provincie om voor 150 gulden enkele stukjes voor te lezen. Om het verdiende geld daarna op café weer te verbrassen.

De drank maakte Carmiggelt er niet stabiel op. Hij was vaker depressief, zijn dagelijkse Kronkels durfden kwalitatief al eens te fluctueren en zijn privéleven begon er onder te lijden, al zijn Carmiggelt en zijn vrouw Tiny elkaar in die periode steeds trouw gebleven. Op een dag stelde een dokter hem voor het blok: “Als je niet stopt met drinken, kan je niet meer schrijven.” Meteen, op dat eigenste moment, hakte Carmiggelt de knoop door: nooit meer een druppel. Een oude vriendin van Carmiggelt schetste het treffend: “Als hij gezegd had dat Simon anders zou sterven, dan zou hij niet gestopt zijn.” Overigens was Carmiggelt wel zo verstandig om niet te vragen “of hij dan ook niet meer mocht roken.”

...

“Er is iets in die enorme verandering in de Katholieke Kerk wat mij irriteert. Ik kom uit een typisch sociaaldemocratisch milieu, ik heb in mijn jeugd bij een socialistische krant gewerkt en in die

tijd was katholiek synoniem met de zwartste reactie. Nu is alles veranderd, nu is men zeer progressief geworden en dat irriteert me toch een beetje. Als ik al die op aarde neergedaalde katholieken hoor praten, dan denk ik toch: wat zijn die kort van memorie. Niet zolang geleden hebt u al die narigheden aangericht. Je merkt bij velen van die tot de Revolutie bekeerde katholieken dat ze iets bovenzinnelijks hebben. Vroeger beloofden ze het hiernamaals en de hemel en nu daar geen markt meer voor is, nu moeten ze de mensen de revolutie beloven als een ander opium. Ze kunnen het niet bij de mens houden.”

...

Aan het einde van Carmiggelts leven begon zijn vrouw, die zich haar hele leven lang weggecijferd had voor haar echtgenoot, ernstig zichtverlies te lijden. Carmiggelt begon rond die tijd een romance met de zestien jaar jongere schrijfster en columniste Renate Rubinstein. Scheiden deden Simon en Tiny nooit, maar toen Rubinstein aan haar minnaar bekende dat ze niet meer verliefd op hem was, begon Carmiggelt gaandeweg af te takelen. Enkele maanden later, op 30 november 1987, overleed Simon Carmiggelt in zijn bed na hartfalen. Net als zijn vader kwam Simon het verlies van een geliefde niet te boven. ♦

Tekst uit een wijnkaart

O drank, je hebt zoveel verpest.
Toch ben jij in mijn dorstig leven
Altijd die ene hoer gebleven,
Die mij het diepste heeft gelest.

Want hoe je me ook hebt geflest
Door altijd - en ik kon het weten -
Al je beloften te vergeten
Als je weer klaar lag voor de rest.

En hoe je me ook hebt uitgemest
Door alles wat je van me nam,
Ik leefde als ik bij je kwam,
Bij jou alleen, dat weet je best.

Je grogstem en je valse streken,
De stomme platheid van je spreken
En van je bed de wulpse stank.

't Was niets, als ik maar weg mocht zinken
In jou, om steeds weer in te drinken
Jouw zoete leugens, bitt're drank.

(Uit: 'Tirade', 1968)

Een toekomst voor auteursrechten?

Interviews met Christian Engström (Piratenpartij) en Judith Sargentini (GroenLinks)

DOOR NATHANIËL BOVIN

Er breken beslissende maanden aan voor ACTA (Anti-Counterfeiting Trade Agreement). Dit handelsakkoord heeft de voorbije maanden al heel wat stof doen opwaaien (zie het interview met Erik Josselson in de Moeial, Maart 2012), en leidde tot demonstraties en protestacties over heel Europa. Op 28 maart organiseerde de Groene fractie van het Europese Parlement een conferentie rond 'Data Freedom'. Op deze conferentie stonden lezingen over open standaarden (data-formaten die zich in het publieke domein bevinden, nvdr.) en auteursrechtenhervorming centraal. De Moeial sprak naar aanleiding van deze conferentie met twee Europese Parlementairen over open standaarden, auteursrechten en ACTA. Christian Engström, die voor de Zweedse Piratenpartij in het Parlement zetelt en Judith Sargentini, europarlementariër van het Nederlandse GroenLinks.

d.M. Waarom zijn open standaarden zo belangrijk voor de publieke sector, specifiek op het niveau van de Europese Unie?

Christian Engström: Om heel wat verschillende redenen. Heel wat informatie die de overheid verzamelt over zijn burgers moet iemands hele leven meegaan, of zelfs langer, als je kijkt naar bijvoorbeeld eigendomsaktes. Zulke informatie moet haast tot in de eeuwigheid leesbaar blijven. Met data-formaten van privébedrijven is er geen garantie dat ze in de toekomst nog leesbaar blijven. Het zou enorm vervelend zijn als je over twintig jaar naar het ziekenhuis zou moeten gaan en je medische informatie niet meer leesbaar blijkt omdat het bedrijf dat de software voorzag ondertussen failliet is gegaan. Dit is uiteraard zo voor zowat alle informatie, maar het belang verdubbelt wanneer we het over overheidsarchieven hebben.

Hiernaast is er ook een democratische overweging die we moeten maken. Burgers moeten de mogelijkheid hebben om de documenten die door de overheid worden bijgehouden te kunnen lezen, zonder dat ze hiervoor bepaalde uitgaven moeten doen bij privébedrijven.

Heeft het maatschappelijke middenveld voldoende invloed op de wetgeving ter zake?

Spijtig genoeg niet. De input vanuit dat maatschappelijk middenveld is enorm belangrijk. We zien dit momenteel als we kijken naar de gebeurtenissen rond ACTA. Het feit dat burgers betrokken kunnen raken maakt een enorm verschil. Wanneer het echter aankomt op veranderingen op het niveau van de Europese Unie, is er een enorm onevenwicht. Commerciële lobbyisten voor grote bedrijven hebben haast ongelimiteerde fondsen. Voor hen is het lobbywerk een goedbetaalde job en ze kunnen het zich dus permitteren om, met een glimlach op het gezicht, door te blijven lobbyen. Aan de andere kant, als je het hebt over activisten en burgers: zij moeten heel wat tijd en geld opofferen om hun stem te doen gelden. Hierdoor krijgt de

EU onevenwichtige input.

Onlangs werd het Europese Burgerinitiatief (EBI) voorgesteld, met het doel om meer democratische inspraak mogelijk te maken vanuit de bevolking door middel van petitie. Zal dit een effect hebben op de huidige situatie?

Ik denk het niet echt. We hebben immers al een comité voor petitie in het Europese Parlement. Dit comité is er altijd al geweest. Het is altijd mogelijk geweest om petitie van burgers in te dienen. Het EBI is volgens mij eerder een propagandatruc om te doen alsof het Verdrag van Lissabon iets voor het democratische gehalte van de Europese Unie doet. In de praktijk blijkt echter dat de regels voor het indienen van petitie enorm complex zijn en men aan heel wat voorwaarden moet voldoen om zelfs maar te kunnen beginnen met het verzamelen van namen. Volgens mij is dit initiatief zinloos. Als er een probleem is, waarover je een miljoen handtekening kan verzamelen, kan je ze beter gewoon in-

zamelen en indienen. Dat is voldoende om impact te hebben. Het EBI is op zich niet bindend, het blijft eerder een mechanisme om petitie in te zamelen en om zo aandacht te creëren voor een specifieke problematiek.

Voor u is dit dus eerder het opkalefateren van een bestaand systeem dan een nieuwe beleidsmaatregel voor een democratischer Europa?

Het enige werkelijke verschil met vroeger is dat de Commissie nu verplicht is om een petitie te overwegen. Als de Commissie enkel de petitie bekijkt en deze verder negeert, heeft ze haar verplichting vervuld. Ze heeft dan de petitie overwogen en dat is voldoende. Vanuit een politiek perspectief is er geen werkelijk verschil met een normale petitie.

Rond ACTA zijn er de laatste maanden heel wat demonstraties geweest, ontsproten uit het maatschappelijk middenveld. Het internationaal handelscomité (IHC) heeft beslist om

Een toekomst voor auteursrechten?

Vervolg

ACTA direct aan het Europese Parlement voor te stellen, en niet, zoals de Europese Commissie besliste, eerst door te verwijzen naar het Europese Hof van Justitie. De Groenen hebben zich onthouden bij de stemming, maar waren wel voor een onmiddellijke stemming. Kan u dit verder toelichten?

Wij vragen al jaren om ACTA door te verwijzen naar het Europese Hof van Justitie, gezien het ofwel een directe inbreuk betekent op de fundamentele rechten van de Europese burger, of op zijn minst een randgeval is. De mening van het Europese Hof van Justitie hierover krijgen zou inderdaad handig

“Ik denk dat we een zeer goede kans hebben om ACTA tegen te houden.”

zijn. Dat gezegd zijnde, dat geldt enkel voor leden van het Parlement die mogelijk voor ACTA zouden kunnen stemmen. In mijn geval is dit eerder een bijzaak, gezien ik altijd tegen zal stemmen, onafhankelijk van wat de uitspraak van het Hof is, omdat het een slecht akkoord is. Het is mogelijk dat het legaal is, maar het blijft een slecht idee.

Denkt u dat het Europese Parlement ACTA zal afwijzen, zoals het er nu voor staat?

Als u me dit in januari had gevraagd, had ik gezegd: “We doen wat we kunnen, maar het ziet er niet goed uit, ACTA zal waarschijnlijk geratificeerd worden.” Nu echter, met het enorme protest dat we over heel Europa hebben gezien, is alles volledig veranderd. Ik denk dat we een zeer goede kans hebben om ACTA tegen te houden. Uiteraard, gegeven dat de burgers blijven protesteren tegen het akkoord. De Commissie had gehoopt iets te kunnen doen zodat de burgers ACTA zouden vergeeten. Ik denk niet dat dit zal gebeuren. Mocht dat zo zijn, dan zitten we weer in de problemen. Maar zolang er algemene interesse is voor het onderwerp, hebben we een kans. Het lijkt er nu op dat alles beslist zal worden voor de zomer, maar dat kan natuurlijk elke moment nog veranderen.

Erik Josefsson heeft in een vorig interview ACTA omschreven als een cruciaal moment voor de democratie in Europa. Deelt u deze mening? Kan ACTA de manier waarop we democratie in Europa zien, de manier waarop Europa met de burger omgaat, veranderen?

Allereerst zou ik willen stellen dat de inhoud van

ACTA nauw verbonden is met democratie. Het heeft te maken met de bescherming van fundamentele rechten zoals het recht op een eerlijk proces, het recht op privacy en het recht op vrijheid van informatie- de artikels 6, 8 en 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Het is echter ook belangrijk voor activisme op een grotere schaal. Ikzelf was vroeger programmeur en ondernemer. Ik ben zeer toevallig in de politiek beland door het 'software patent directive' in 2004. Dat was uiteraard een zeer gespecialiseerde materie, en het was dan ook niet makkelijk om hier aandacht voor te krijgen. We zagen echter wel, met

het Telecompakket in 2009, dat wanneer burgers zich begonnen in te zetten en te interesseren in de zaak, er dingen konden worden veranderd. Via een amendement konden we de overwinning behalen.

Momenteel zien we hetzelfde met ACTA, maar met een breder publiek. Dit is volgens mij ook de beste manier om geïnteresseerd te raken in de Europese politiek. Wanneer je het van ver bekijkt, is het zeer grijs, onbegrijpbaar en ongelooflijk saai. Wanneer je echter een bepaald dossier begint te volgen, op het niveau van de amendementen via de verschillende comités, dan wordt het een fascinerend spel. Dan wordt het interessant.

ACTA kan dus een soort breekpunt zijn voor publieke interesse?

Ik denk van wel. Ik hoop dat dit activisme het Europees beleid ten goede komt. Activisten, die in 2009 actief werden bij het Telecompakket, zijn gro-

tendeels ook actief binnen het ACTA-debat. Tegelijkertijd zijn er nu nieuwe mensen die actief worden. Hopelijk kan hier verder op gebouwd worden, en krijgen we zo meer mensen die begrijpen wat het betekent om een activist te zijn, hoe het werkt. Op lange termijn kan dat enkel een gezond effect hebben op onze democratie.

U bent Europees Parlements lid voor de Piratenpartij. Heeft de aanwezigheid van de Piratenpartij in het Europees Parlement een invloed gehad op de manier waarop deze dossiers behandeld worden?

Ik denk inderdaad dat we een impact hebben gehad. Aan de ene kant zijn we uiteraard slechts twee mensen op een totaal van 754. Dat is 0,2% van het totaal. Aan de andere kant ben ik hier al bijna drie jaar, en ik durf stellen dat onze aanwezigheid een rol van betekenis speelt. Toen er druk van buitenaf was over zaken als het Telecompakket, kon ik van binnenuit werken. Ik kon dan aan andere leden van het parlement uitleggen wat deze mensen 'van het internet' nu eigenlijk wensten. Die combinatie was zeer interessant en ik denk dat de Piratenpartij ook het leerproces heeft kunnen versnellen. Informatiebeleid is een nieuw domein waar de meeste traditionele politici door de jaren heen weinig aandacht aan hebben geschonken, of weinig bewust waren van het belang van dit domein.

Kan het Europese Parlement een wegbereider zijn op Europees of zelfs globaal gebied, voor een nieuw verstaan van dit beleidsdomein?

Ja. Vroeg of laat zullen we moeten beginnen met een hervorming van het auteursrecht en een nieuwe richting kiezen. Europa zou de regio kunnen zijn die het voortouw neemt. Het zou uiteraard ook ergens anders kunnen gebeuren, in de V.S. lijkt het me onwaarschijnlijk, maar de wereld is groter dan

Document Freedom Day, 28 maart

dat, en de regio die het eerst handelt, zal een enorme voorsprong hebben. Als we ons openstellen, zodat Europa de plek wordt waar men als artiest of ondernemer zonder zo veel wettelijk risico kan werken, met minder risico dan elders, dan zal er hier een voorsprong ontstaan op het vlak van cultuur en ondernemerschap, en daar zou ik erg blij om zijn.

* * *

d.M.: De Groenen hebben het naar aanloop van deze conferentie over open standaarden al vaker gehad over een hervorming van het auteursrechtensysteem. Hoe zien jullie dit? Is er ruimte voor een dergelijke hervorming?

Judith Sargentini: Er komt een auteursrechtshervorming in Europa. We zitten er nu al twee jaar op te wachten. Omdat de meningen onderling verschillen, komt de commissie maar niet met een concreet, finaal voorstel. Waarom er überhaupt iets hervormd moet worden? Omdat sinds de opkomst van het internet, auteursrechten op nationaal niveau niet meer houdbaar zijn. Mensen halen hun informatie, hun films, hun muziek over de grenzen heen. The Pirate Bay bijvoorbeeld stuurt zijn surfers steeds maar rond over de grenzen. Wil je toch een vorm van betalingen via auteursrechten handhaven, dan moeten we tot een Europese regelgeving komen. Nationaal is het, zeker voor online

content, niet meer haalbaar. Blijft de vraag, welke vorm krijgt het? Op dat punt ben ik bang dat het nog steeds een zeer ouderwetse vorm zal krijgen. Een mooi voorbeeld hiervan zijn boeken. Auteursrechten op boeken blijven tot 70 jaar na de dood van de auteur geldig. Je verdient echter maar geld op een boek de eerste jaren nadat het uitgekomen is. Na 15 jaar wordt er geen geld meer aan verdiend, laat staan 70 jaar na de dood van de auteur. Om dit aan te passen moet natuurlijk ook de manier waarop kunstenaars, auteurs of muzikanten geld gaan verdienen, aangepast worden. Muzikanten kunnen bijvoorbeeld hun inkomsten beter beginnen te halen uit optredens. Voor schrijvers kunnen de inkomsten eerder uit lezingen of krantenartikels komen, en niet zo zeer meer uit de boeken die ze schrijven.

Wordt het debat over een hervorming van het marktmodel genoeg gevoerd? Volgen de Commissie en het Parlement die logica?

In de Commissie en het Parlement lopen de meningen uiteen. Ook bij de Groenen is er verdeeldheid. Ik ben bijvoorbeeld ook gewonnen voor het kijken naar andere verdienmodellen in de creatieve industrie. Ik ben niet voor het afschaffen van het auteursrecht, maar het huidige systeem is niet houdbaar. Anders moet je mensen van het internet beginnen gooien en je kan commerciële bedrijven niet als politieagent gaan inzetten. Je zou trouwens zeer nauwkeurig moeten beginnen kijken naar wat er geüpload en gedownload wordt. Dat zou een inbreuk op onze privacy op het internet betekenen, niet al die bestanden zijn immers illegaal. Dat is niet wenselijk en dus moeten we iets anders verzinnen. We moeten loskomen van het idee dat er nooit iets illegaals kan worden verspreid over het internet zonder de creatieve industrie zijn broodwinning af te nemen.

Auteursrechtshervorming en ACTA houden uiteraard verband met elkaar. Heeft het protest tegen ACTA iets opgeleverd? Gaat het Europees Parlement nu anders met ACTA om?

Het is nog nooit zo interessant geweest als nu. Toen we anderhalf jaar geleden protesteerden tegen ACTA hoorde niemand ons. Nu is de wind gedraaid. De stemming is in juli en de uitkomst is momenteel een dubbeltje op zijn kant. Ik reken mij niet rijk maar als je dat vergelijkt met anderhalf jaar geleden is het een groot verschil. Toen waren wij met enkele Groenen als het ware aan het roepen in de woestijn. Nu is er ruimte voor debat, er is echt winst. Het feit dat mensen de straat op gegaan zijn voor ACTA is ook een speciale gebeurtenis. Ik kan mij niet herinneren dat er eerder over iets dat zo abstract klinkt als een internationaal handelsverdrag mensen de straat op zijn gegaan. Ik vind dat heel bijzonder. Het betekent dat ze het goed begrepen hebben. ♦

“We moeten loskomen van het idee dat er nooit iets illegaals kan worden verspreid over het internet zonder de creatieve industrie zijn broodwinning af te nemen.”

Voor prominente organisaties verbonden aan de VUB begint het een traditie te worden om te proberen om hun uitstraling te verbeteren via een open tribune in *De Moeial*. Wij, VUB-Studentenraad, kunnen in volle studentenverkiezingskoorts natuurlijk niet achterblijven, en al zeker niet na het editoriaal in de vorige editie van dit blad, waarin de hoofdredacteur van dit (laten we eerlijk zijn, subsidieslorpend) blad de studentenraad wel erg kort door de bocht met de grond gelijkmaakte. Voorbeelden van onware insinuaties waren legio.

Men verwijt ons bijvoorbeeld dat communicatie niet onze sterkste kant is. Graag recapituleren we bij deze gelegenheid graag even onze missie. Voor wie er dit jaar in geslaagd is om niets van ons te horen: de Studentenraad is het orgaan van onze universiteit dat uw belangen verdedigt en sponsort. (Ja, "sponsort", dat leest u goed: van paintball tot een skireis, wij staan klaar voor al uw projecten.)

Natuurlijk doen we meer dan uitstapjes financieren. Zo wordt er heus wel wat afvergaderd onder uw stuvers. Zo hardnekkig zelfs dat wij na verloop van tijd zo gedegouteerd raken van het aanzicht van ons vergaderlokaal, dat wij genoodzaakt zijn om af en toe een weekend de duistere krochten van de VUB te ontvluchten om, in pakweg Veldegem, de verfrissende buitenlucht van de authentieke Vlaanders op te snuiven. Ook hier schijnen enkele redacteurs van dit blad problemen mee te hebben. Daarom wenst de Studentenraad erop te wijzen dat dit heus niet de enige organisatie is die af en toe een weekendje weg gaat. Bij wijze van voorbeeld: ook Studiekring Vrij Onderzoek trekt er in de lentevakantie op uit voor hun jaarlijkse weekend van hard en vrijelijk onderzoek. En dat mag ook. Het heeft dit jaar al twee debatten en een kampvuur georganiseerd; een organisatie zou voor minder op lome benen naar een weekendje rust verlangen. Die rust is dan ook welverdiend. De Studentenraad hoopt oprecht dat het bestuur van VO op zijn minst een riante villa heeft gehuurd, ten slotte sponsoren wij de studiekekring genoeg om te kunnen verpozen in stijl. Een sjofel hutje is immers niet bepaald bevordelijk voor de uitstraling van onze unief.

De Studentenraad wil tevens van de gelegenheid gebruik maken om het standpunt over het nieuwe studentenraadslokaal aan te kondigen: De VUB-studentenraad heeft unaniem besloten gelukkig te zijn met de verhuis. Ons nieuwe hoofdkwartier zal gelegen zijn te Triomflaan 35, alwaar wij het gebouw zullen delen met dit eigenste blad. Ondanks onderlinge strubbelingen zien wij dit als een schoolvoorbeeld van de win-winsituatie. Allereerst zit *De*

"Wij doen nuttig werk."

Moeial nog dichter bij de bron van het nieuws. Misschien kunnen ze de vergadering zelfs horen als ze hun oor tegen de, naar verluidt, niet al te dikke muur drukken. Een bodemloze put van razend belangrijk nieuws onder hun redactielokaal, welk zichzelf respecterend blad droomt er niet van. Mooi meegenomen: de Moeialleden kunnen mooi de voordeur openen voor de studentententvertegenwoordigende laatkomers op onze interne vergaderingen. Zo hoeft onze vergadering niet onderbroken te worden en kunnen de redactieleden nog eens wat pauzeren en hun lichaam sterken door de trap op en af te rennen. Ideaal!

Het ordewoord van dit jaar was en blijft echter 'engagement'. Geëngageerd zijn wij op elk niveau. Zo hebben wij, in samenwerking met studentenvereniging PK, het zeltogende KultuurKaffee gered van de ondergang. Het vernieuwde PKKK (*dit verwijst naar ons vermoeden niet naar de Ku-Klux-Klan, noch naar de Koerdische militantenorganisatie, nvdr*;) zal over enkele weken zijn deuren heropenen, alsof er niets is gebeurd.

Ook als het over politieke thema's ging, hebben wij geprobeerd om ons geëngageerd steentje bij te dragen. Uiteraard op een redelijk eigenzinnige en apolitieke manier, zoals dat onze universiteit kenmerkt, en met de nodige dosis gezond pluralistisch verstand. De staking kon ons niet verdelen en de sans-papierskwesatie evenmin, hoewel hiertoe toch dikwijls pogingen ondernomen zijn. Partij- of vakbondspolitiek laten we gerust aan ons voorbijgaan, maar de VUB-student schreeuwt om een stem, dus die bieden we. Hoe dan ook, kwatongen willen ons wel eens verwijten de kat uit de boom te kijken. *De Moeial*, dat steevast ook een redactielid in de Studentenraad weet te manoeuvreren, is hier de grote schuldige. Telkens weer proberen zij onze werking te saboteren om zo aan sappig nieuws te komen over de 'wankele werking' van de Studentenraad. Het verdient geen schoonheidsprijs.

Na een grondige analyse van de manier van werken in Gent, Dame Apolitiek Pluralismes hoofdstad, kwamen wij dan ook tot de conclusie dat de VUB hier enkel lessen uit kan trekken. Weg

met het oude, leve het nieuwe: pluralisme zal het nieuwe devies zijn. Mocht het ooit zover komen dat de NSV! een erkenningsaanvraag zou indienen, dan zouden wij daar uiteraard, het pluralisme indachtig dat ook ons lichtend voorbeeld Pointcaré.vub.ac.be na aan het hart lag, niet categoriek tegen zijn. Wij discrimineren immers niet op lengte van de pet!

Onze geliefde rector herinnerde ons hierbij aan een oud Oezbeeks spreekwoord dat stelt: *Een grove borstel bij beraad, laat vuile plekken.*

Wij doen nuttig werk. Zoals eenieder weet is het kringleven het kloppende hart van de VUB en dat ondersteunen wij ten volle: met volle overtuiging en met volle beurs. Subsidie- en erkenningsaanvragen, nog nooit waren de procedures zo gestroomlijnd en de criteria zo duidelijk. De resultaten spreken voor zich. Wat het BSG moet laten, kan de Studentenraad bijpassen. Nieuwe studentenverenigingen springen dan ook als paddenstoelen uit de grond.

Op participatie staat natuurlijk geen grenzen. Ook op Vlaams niveau vertegenwoordigen wij dan ook de Brusselse studenten. In de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS), bijvoorbeeld, de koepel die Vlaanderens studentententvertegenwoordigend kruin verenigt. Al moet de liefde ook een beetje van beide kanten komen. Een studentencongres organiseren is allemaal goed en wel, maar moest dat nu echt gepland worden één dag na het bal van PK? Men zou nog een moedwillige poging beginnen te vermoeden om de stem van de grootste Nederlandstalige universiteit in Brussel moedwillig uit te sluiten tot na de middag, te meer omdat de hele happening in Gent plaatsvond.

Ten slotte rest er ons niets dan u nogmaals op te roepen om uw democratisch gewicht in de schaal te werpen en te stemmen voor de studentenraad van volgend academiejaar. Met uw hulp wordt volgend jaar alweer een parel aan de kroon van de studentenparticipatie aan de Vrije Universiteit Brussel. Wij danken u alvast van ganser harte. ♦

Het Nieuws van Morgen

Verkiezingsspecial

DOOR PIET VAN DE VELDE

De Knop huurt het voormalig politiek team Khaddaffi in

Rector Paul De Knop moet moederziel alleen strijden voor het rectorchap van onze teerbemide alma mater. Toch werpt onze rector zich zeer krachtdadig in de verkiezingsstrijd. Om zijn campagne wat extra kracht bij te zetten, heeft De Knop het pas vrij gekomen campagne team van de voormalige Libische vriend van de democratie Khaddaffi aangeworven. Het team heeft eerder al zeer succesvolle campagnes achter de rug met resultaten waar menigeen versteld van zou staan.

Voor wie niet bekend is met het eerdere werk van deze toplui, ze hebben de score van Saddam Hoessein verbeterd van 95,7% naar een verpletterende 96,1%, alsook de *approval rating* van Khaddaffi continu op 99,6 procent kunnen houden voor de laatste 20 jaar. De Knop hoopt op deze manier zijn vorig resultaat te verbeteren en de twijfelaars met zeer sterke en overtuigende argumenten langs zijn zijde te krijgen. Een moordzet, al zeggen we het zelf.

N-VA zet massaal in op de VUB-student

De overwinningstocht van de fiere Vlaamse partij N-VA is een feit. De laatste verkiezingen en peilingen bewijzen dat keer op keer. Nu heeft de partij haar zinnen gezet op de VUB-student. Volgens insiders in de partij zouden deze studenten het Trojaans paard kunnen zijn om het PS-bastion Brussel te veroveren. De keuze voor de VUB-student is volgens een hoog geplaatst mandataris van de N-VA navenant: “Ze spreken Nederlands en ze zijn van Vlaanderen met andere woorden de ideale vertegenwoordiger van de Vlaming in Brussel.”

De eerste stappen zijn al ondernomen. Samen met hun vrolijke, maar ietwat grijpte vrienden van het even fiere en minstens even Vlaamse VVB (Vlaamse Volksbeweging) zijn ze begonnen aan een paar ludieke acties. Bij het aanvragen van een Jong N-VA Brussel lidkaart, krijg je nu een gratis een nagmaakte maar volledig functionerende Goedendag om de parasitaire Franstalige student op een veilige afstand te houden. De N-VA heeft lessen getrokken uit de vorige actie om de Dansaert-Vlamingen naar de N-VA te ver-

leiden. “Toen hebben we Vlaamse vlagjes uitgedeeld in de populaire cafés aan de Vlaamse Steenweg, maar toen begonnen die daar plotsklaps een kunstwerk te maken om hun afschuw jegens nationalisme te uiten. Een ware kaakslag voor elke trotse flamingant. We hebben echter gemerkt dat het beleid van rector De Knop niet zozeer de humane wetenschappen of cultuur stimuleert aan de VUB. Vanuit de partijleiding, maar ook vanuit VOKA, moedigen wij dit beleid zeker en vast aan en zijn wij overtuigd dat de VUB-student zal kiezen voor een sterk merk en Vlaams alternatief.”

Studentenraad zorgt voor recordomzet van AB Inbev

Ook de gewone student kan niet van onder het verkiezingsgedruis ontsnappen. De Studentenaad voor het ambtsjaar 2012-2013 moet binnenkort verkozen worden. Om de plichtbewuste kiezer gemakkelijker naar het kieshokje te krijgen, heeft de Studentenaad van de VUB 30 vaten besteld bij AB Inbev. Door een kleine menselijke misser heeft de leverancier echter 30.000 vaten geleverd. Gelukkig viel dit nog allemaal binnen het budget van de Studentenaad. Ze hoefden enkel een projectpotaanvraag in te vullen om dit akkefietje te verhelpen.

De aanvraag van de projectpot moest eerst nog door de Studentenaad geraken. Dit zorgde voor een paar paradoxaal verwarde blikken, maar dankzij de vakkundige daadkracht van het bestuur van de Studentenaad werd de projectpot vóór de Studentenaad dóór de Studentenaad goedgekeurd. Het bestuurscollege van AB Inbev reageerde alvast enthousiast en besloot gezamenlijk de winst te investeren in nieuwe bedrijfswagens van Jaguar, die ze ook fiscaal konden aftrekken. Maar ook langs de zijde van de Studentenaad waren er blijde reacties. “Ze hebben er drie frisbees, zo'n Jupilerluchtmatrix en een gratis bak bij gegeven. Wat mij betreft zijn de verkiezingen nu al meer dan geslaagd”, aldus een tevreden studentenraads lid. ❖

(P.s.: Op de vorige plenaire vergadering van de Studentenaad vroeg men zich af “of *studentikoos* nu misschien een scheldwoord is geworden *of wa?*” De Moeial neemt de taak van scheidsrechter met plezier op zich en verklaart *studentikoos* met onmiddellijke ingang tot schuttingstaal.)

Paul De Knop op ronselcampagne

“Plots speelden we voor meer dan twintig mensen”

Interview met WU LYF

DOOR PAOLA VERHAERT

WU LYF, afkorting van het al even cryptische World Unite Lucifer Youth Foundation, belaagde de muziekcène vorig jaar met het alom bejubelde ‘Go Tell Fire To The Mountain’. Begin maart belegerden de Britten een Brusselse zaal, waar de Moeial het genoeg had een babbeltje te slaan met gitarist Evans Kati, zichtbaar teleurgesteld over zijn eigen prestatie.

d.M: Het optreden ging blijkbaar minder dan verwacht. Hoe is het reeds verstreken deel van de tour verlopen?

Evans Kati: Heel goed, het was eigenlijk onze beste tour totnogtoe. We hebben veel plezier beleefd, zijn vaak een beetje te laat opgebleven en zijn op veel verschillende plekken kunnen komen. Het is geweldig geweest, maar ik denk dat het, na een jaar lang dezelfde nummers steeds opnieuw te spelen, zoals wij hebben gedaan, een beetje vermoeiend wordt om dat elke avond opnieuw te doen. Vanavond waren we bijvoorbeeld allemaal heel moe, en wanneer dat gebeurt, kan het mis gaan. We hebben niet altijd de magie in onze vingers wanneer we dat willen. Soms werkt het, soms zijn we gewoon moe.

Het publiek kreeg dan weer wel de primeur van een nieuw nummer.

Ja, het was een cover van Papa M. We hebben al eens een nummer van hem gecoverd, dus dachten we dat nu gewoon opnieuw te doen. Ik denk dat we zijn heel oeuvre uiteindelijk gecoverd zullen hebben. We hebben hem graag en het is heel rustgevend om zijn nummers te brengen, ook voor het publiek.

Vergeleken met jullie eigen nummers, wist Papa M het publiek wel te temmen. Mogen we binnenkort een opvolger van ‘Go Tell Fire To The Mountain’ verwachten?

Ja. Ik denk dat we nu ongeveer zes of zeven ideeën hebben voor nieuwe nummers. Heel binnenkort zal er wel iets uitkomen. Nog een beetje langer wachten en je zult worden beloond!

Dus binnenkort neemt WU LYF een pauze?

Ja, in april loopt onze tour ten einde om te kunnen werken aan een nieuwe visie die we willen hebben, waar we naartoe willen. Daarna gaan we eindelijk op vakantie.

Heb je al grote plannen?

Ja, ik ga naar een strand in Sardinië. We kijken allemaal enorm uit naar vrije tijd, denk ik. *(lacht)* Tijdens onze tour in de Verenigde Staten zijn we op een punt gekomen waarop we elkaar niet meer konden uitstaan, we konden niet eens meer met elkaar praten. Het publiek ziet enkel wat er gaande is op het podium, maar het harde werk wordt verricht achter de coulissen. Op het podi-

um kan je je nog verstoppen achter je instrument, maar daarna moeten we onze dagen voornamelijk vullen met rijden en rondhangen. Gelukkig kwam er rond de kerstperiode een pauze, omdat ons optreden in Australië werd geannuleerd. Uiteindelijk was dat het beste dat ons kon overkomen, want dankzij die vrije tijd hadden we wat tijd om na te denken. Dit is de eerste tour die we doen sinds december, waardoor het nu heel verfrissend is om te doen. Hoewel we nu wel opnieuw wat moe zijn. *(lacht)*

Begrijpelijk. 2011 was een druk jaar voor jullie. Hoe gingen jullie als band om met de aandacht die aan het nieuwe album werd geschonken?

Eerlijk gezegd kwam het niet als een verrassing, omdat we ondertussen al vier jaar lang samenwerken. We hebben altijd al geweten dat we verschilden van andere bands en we wisten dat onze kans er op een dag zou komen. We hebben een album gemaakt en het is best goed gegaan. Daardoor hebben we ook de kans gekregen om over de hele wereld te spelen en dat was geweldig. Ik denk niet dat we op of naast het podium echt overkomen als egocentrische sterren, omdat we eigenlijk nog steeds verlegen jongens van 20 jaar zijn die proberen te leren hoe ze om moeten gaan met dit soort dingen. Het heeft geen enorm effect op ons gehad, wat vreemd is gezien onze leeftijd, maar het is niemand van ons naar het hoofd gestegen. Wel, nog niet. *(lacht)* Plots speelden we voor meer dan twintig mensen en vanaf dan is het alleen maar beter gegaan.

In tegenstelling tot andere nieuwe bands, kozen jullie ervoor om amper promotie te maken voor WU LYF. Er hing een waas van mysterie rond WU LYF, zo gaven jullie bijvoorbeeld geen interviews.

We deden helemaal geen interviews voordat het album was uitgekomen, omdat we gewoon niets te zeggen hadden. We vonden gewoon dat het beter was om op dat moment nog niet te diep in die wereld te duiken. Nu weigeren we

nog steeds heel veel interviews – *you're very lucky. (lacht)* We houden er gewoon niet van om veel te praten tegen mensen, maar dat is omdat de meesten ons proberen te gebruiken voor hun eigen goed en niet omdat ze je goed vinden. Het is een vreemd wereldje, dat van de journalistiek. Journalisten verliezen heel snel interesse en geraken snel geïrriteerd. Ik heb ooit een uur lang gepraat over voetbal, en dat is tot nu toe mijn lievelingsinterview.

Het ras van journalisten wordt helaas stilaan arroganter.

Ja, inderdaad! Ze beschouwen je niet als mensen, maar als objecten. Ze kijken niet verder dan de muzikant. Ze stellen ook altijd dezelfde vragen, waardoor alles heel repetitief wordt.

Welke vraag heb je tot vervelens toe moeten aanhoren?

“Waarom staat Lucifer in jullie naam?” wordt zowat elke keer gevraagd. Mensen willen die dingen wel weten en dat is leuk, maar hoewel die dingen al gepubliceerd worden, volgen dezelfde vragen nog steeds. Mensen willen nieuwe dingen lezen.

“We deden helemaal geen interviews voordat het album was uitgekomen, omdat we gewoon niets te zeggen hadden.”

Vertel eens iets dat je nog nooit heb verteld tijdens een interview.

Twee van ons wonen nog thuis, met hun ouders, wat vrij gênant is. De mensen beelden zich een heel spannend leven in, maar wanneer we thuis komen doen we leuke dingen met onze moeders. We zijn niet zo mysterieus als veel mensen denken.

Is dat het label dat jullie van begin af aan meekregen?

Ja, we krijgen dat label heel vaak opgeplakt. We komen serieus over, terwijl we ons eigenlijk heel hard amuseren. De mensen denken dat we enorm veel geven om wat we doen, wat ook zo is, maar we nemen onszelf niet zo serieus. We weten dat dit morgen kan eindigen. Alles kan gebeuren. We zijn bescheiden en proberen gewoon de kansen te grijpen die we aangeboden krijgen. We hebben niet veel tijd, want de muziekindustrie is constant in beweging. Zo werkt het nu eenmaal, maar ik wil niet dat we daar deel van uitmaken. Misschien deden we daarom ook geen interviews, opdat de mensen enkel om onze muziek zouden geven.

We worden onderbroken door de gitarist van het voorprogramma, Apes & Horses, die Evans verzoekt om een liedje van Girls te spelen.

Kati: Girls is eigenlijk een van mijn lievelingsbands. Christopher Owens (de frontman van Girls, nvdr.) is altijd heel eerlijk. Hij meent alles wat hij zegt en doesn't talk shit. Soms zegt hij nogal traumatiserende dingen, maar ik hou daarvan omdat iedereen wel slechte dingen heeft meegemaakt. Je zou je niet moeten profileren als iemand die gelukkiger is dan je werkelijk bent. Ik hou van mensen die menen wat ze doen. ◆

FILMRECENSIE

The Immaculate Conception of Little Dizzle

Deze bizarre en psychedelische prent is de eerste langspeelfilm van regisseur David Russo, die duidelijk een creatieve explosie in zijn hoofd overleefd heeft. Eindresultaat: *The Immaculate Conception of Little Dizzle* (2009; in het Nederlands: *De Onbevleete Ontvangenis van het Dingetje*), een dijk van een titel die een speciale lading belooft te dekken. Dat bleek dan ook het geval: al heeft de verhaallijn zelf weinig om het lijf, amuseren doet het zeker, overgoten in een hallucinant spektakel en absurde logica.

Het verhaal begint met de jonge Dory 'Datameister' (Marshall Allman, bekend uit *True Blood* en *Prison Break*), die zichzelf wekelijks een nieuwe religie toemeet als de oude versleten is. Na ontslag van zijn goedbetaalde maar rotvervelende job als computerprogrammeur, is hij verplicht om een tijdelijke baan als nachtconciërge te aanvaarden in een bizar marktonderzoekbedrijf, samen met zijn minstens even excentrieke collega's (onder andere Vince Vieluf die meespeelde in de klassieker *An American Werewolf in Paris* en de mooie Tania Raymonde uit *Lost*). Al gauw vinden ze de experimentele 'altijd ovenverse' koekjes die het bedrijf ontwikkelt. De bizarre neveneffecten van de erg verslavende lekkernij worden al snel duidelijk: Hallucinaties, buikkrampen en stemmingswisselingen. De waanzin wordt nog waanzinniger wanneer één van hen rectaal bevalt van een fluorescerende blauwe vis, die blijkbaar direct het ongrijpbare mannelijke moedergevoel aanspreekt.

De film verdient alleszins een vermelding voor het onorthodoxe denken waaruit de plot ontsproten is en de grappige, bizarre dialogen en gedachte-spinsels die vaak genoeg de revue passeren. Zo wordt er een nieuwe kledinglijn voor daklozen ontworpen en de christelijke naastenliefde uitgedrukt door het vernietigen van mobiele telefoons. Het spelen met beeld en montage levert meer dan eens grappige, *dreamlike* filmfragmenten op, zoals de seks-scènes waarin de censorbalkjes hun eigen leven gaan leiden of de verdwaalde shots die de kijker meesleuren in de verwarde toestand van de personages.

Neveneffect van de simpele verhaallijn en de losse *side track scènes* is de vage impressie die de film achterlaat, alsof Russo niet goed leek te weten waar hij precies naartoe wou. Enkele amusante scènes inwisselen voor meer diepgang voor plot en personages, zou niet erg geweest zijn. In ieder geval is dit een beloftevolle productie die van Russo (die al enkele kortfilms op zijn palmares heeft, bijvoorbeeld *I am (Not) Van Gogh* uit 2005) een regisseur maakt om in de gaten te houden. ◆

Olivier Dieleman

AGENDA

CONCERT

Finale Rockrace

2 mei, 19u

AB Club

Prijs: € 5

Welke medestudent mag met zijn of haar bandje CD-collectie verrijken? Wel, dat beslis jij! Bamboo Avenue (VUB), Float Fall (EhB), Franklin Barefoot (VUB), Sky Castles (EhB) en Cody and the Albatross (HUB) strijden op 2 mei in dé zijkapel van de rockmuziek, de AB Club van de Ancienne Belgique, om de titel van beste studentenband van Brussel 2012 tijdens de finale van alweer de negende Rockrace. Wie niet binnengeraakt, kan de concerten live volgen vanuit het vlakbij gelegen Rits Café, dankzij de gastheer van de avond, studentenradio XL Air.

Maps & Atlases

22 april

Botanique

Prijs: €7/10/13

“Melodische” mathrock is de correcte benaming van hun muziekgenre, zeggen de jongens van Maps & Atlases zelf. Hun nummers blinken uit vanwege de vindingrijkheid. Ze combineren op subtiele wijze bijzonder uitgesproken gitaarriffs, experimentele samples met meeslepende folkarrangementen. Hun optredens zijn befaamd vanwege hun extreme energie-opwekking. Na een reeks ep's en een positief ontvangen eerste plaat in 2010 (*Perch Patchwork*) komen ze nu hun nieuwe plaat *Beware And Be Grateful* voorstellen.

FILM

Blue Velvet

21 april, 21u

Cinematek

Prijs: €3

Achter de onschuldige façade van kleinsteeds Amerika gaan corruptie en gemeenheid schuil. Een hoogst bizarre noir-thriller rond sadomasochistische obsessie door de mysterieuze postmodernist David Lynch. Met Hopper als de incarnatie van Het Kwaad. *Blue Velvet* was een schandaalsucces toen de film uitkwam in 1986 - de kinky seks en het geweld waren voldoende om heel moralistisch Amerika op z'n achterste poten te zetten, en de film kreeg zowel ongefundeerde lofuitingen van ieder-

een die De Vernieuwende Filmmaker als eerste herkend wilde hebben, en waanzinnig boze reacties van iedereen die geschokt was door Dennis Hoppers 'complexe' relatie met Isabella Rossellini.

Brussels Short Film Festival

3 mei, 18u

KultuurKaffee Gallery

Prijs: €3

Brussels Short Film Festival viert zijn vijftiende editie met heropvoeringen van films, verrassingen en allerlei geschenken. 102 voorstellingen waar naar 300 kortfilms kan worden gekeken - van gekke en eigenaardige films tot 3D-films - uit de veertienjarige geschiedenis van het Festival. Films voor rockers, reizigers, beginners, creatievelingen, scholieren, senioren en filmstudenten. Mis deze ode aan de kortfilm niet, het wordt een ongeziene feestelijke cinematografische ontdekking. Op het programma staat het beste van vijftien jaar Brussels Short Film Festival.

TENTOONSTELLING

FLAM-boyant: Leven en werk van filosoof Leopold Flam (1912-1995)

16 maart - 22 april

Archief en Museum voor het Vlaams leven te Brussel

Prijs: gratis

Leopold Flam (1912-1995) was een van de belangrijkste en meest markante Belgische filosofen van de 20ste eeuw. Als inspecteur geschiedenis en professor filosofie aan de VUB heeft hij enorme invloed uitgeoefend op generaties studenten, assistenten, lezers, schrijvers, denkers, kunstenaars, politici, onderwijs- en beleids mensen. Hij was de oprichter en bezieler van onder andere de Vlaamse Vereniging voor Wijsbegeerte. Hij was directeur van meerdere filosofische tijdschriften, schreef een honderdtal boeken en een ontelbaar aantal artikels. Als huldebetoon aan deze flamboyante vrijdenker, loopt vanaf vrijdag 16 maart - precies op wat zijn 100ste verjaardag zou zijn geweest een tentoonstelling over deze filosoof, in een scenografie van beeldend kunstenaar Francis Denys.

Brussel 2040 - Drie visies voor een metropool

16 maart - 20 mei

Paleis voor Schone Kunsten

Prijs: gratis

Welke vorm zal Brussel aannemen in 2040 als de demografische groei zich doorzet? Hoe kunnen we

ons verplaatsen in de stad wanneer de auto niet langer een optie is? Hoe kunnen we de maatschappelijke tweedeling tegengaan en het sociale weefsel van de stad versterken? Hoe kan iedereen de mogelijkheid krijgen om waardig te leven en werken in de stad? Hoe moet de ontwikkeling van Brussel in relatie tot zijn hinterland georganiseerd worden? Om op al deze vragen een antwoord te kunnen bieden, deed het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beroep op drie teams van internationale experts, samengesteld uit onder meer architecten, stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten. De tentoonstelling *Brussel 2040 - Drie visies voor een metropool* presenteert de aanpak van deze drie teams aan de hand van video's, maquettes, foto's en stadsplannen.

THEATER

Duister Hart

19 - 21 april, 20u30

Kaaithater

Prijs: €20

Het boek *Heart of Darkness* van Joseph Conrad, een klassieker uit de literatuurgeschiedenis, is het ruwe relaas van de losgeslagen handelsagent Kurtz in het toenmalige Belgische Congo. De verzen-gende hitte, de drukkende atmosfeer en de koortsige spanning van de Afrikaanse hel zinderen door de tekst. Conrad peilt in zijn roman niet enkel naar het onmetelijk diepe hart van de jungle, maar ook naar de duistere krochten van de menselijke geest, gevaarlijk balancerend op de rand van zijn ratio. Rasacteur Josse De Pauw neemt het verhaal van Conrad onder handen in een daverende monoloog. Tekst: Guy Cassiers.

Titus Andronicus

20-28 april

KVS

Prijs: €12/15/16/19

Verkrachting, moord, verminking en kannibalisme. Het gedroomde recept voor een gezellig avondje uit! In 2009 bundelden KVS en Toneelhuis / Olympique Dramatique de krachten voor Shakespeares *Titus Andronicus*, een wraaktragedie waarin iedereen zowat iedereen naar het leven staat. “Het is een draak van een stuk,” geeft regisseur Raven Ruëll zelf toe, “maar dat zie ik als een voordeel want de wereld vind ik op dit moment ook een draak.” Zijn encensering van *Titus* werkt vreemd genoeg serieus op de lachspieren. Plechtstatige verzen worden gecounterd met niet al te snuggere opmerkingen of acties. Onderbroekenlol versus gruwel en pijn: het is een verwarrende clash die heel wat vragen oproept. Na het overrompelende publiekssucces van de eerste speelreeks komt de sterrencast, met onder andere Koen De Graeve van *Titus Andronicus* opnieuw de planken onveilig maken.

Cafétip van de maand: Bonnefooi

Op kruipafstand van de Ancienne Belgique bevindt zich de Bonnefooi, een smal café waar verrassend veel mensen in passen. De Bonnefooi speelt mooi in op zijn nabijheid van de AB, concertgangers krijgen op vertoon van hun concertticket twee pintjes voor de prijs van één. Een goede reden om er na een concert eens binnen te wippen voor die spreekwoordelijk laatste pint. Het gebrek aan ruimte op het gelijkvloers wordt ruimschoots goedge maakt door de bovenverdieping, waar men nog heel wat klanten kwijt kan. Sigarettenliefhebbers worden niet vergeten en hebben een mooie fumoïr te humner beschikking.

Ook aan de studenten heeft men gedacht: op vertoon van de studentenkaart kost een pintje tussen 16u00 en 22u00 maar een luttele euro. Bovendien blijft het café laat open, dan hoeft u niet zo lang door het centrum te dolen als de laatste bus naar kot al lang vertrokken is. Bovendien durft de Bonnefooi u al eens te trakteren op een concert of dj-set. Al bij al weinig redenen tot verve-ling aldaar. Breng de Bonnefooi dus met een gerust hart een keer een bezoek. (sr)

Colofon

Adres: Triomflaan 35, 1160 Brussel

Mail: moeial@vub.ac.be

Web: www.vub.ac.be/moeial

+ facebook, twitter, issuu

Hoofdredacteur: Ruben Claesen

Adjunct-redacteur: Stéphanie Romans

Secretaris: Joren Janssens

Redactieleden: Nathaniël Bovin, Jeroen

Derkinderen, Olivier Dieleman, Sarah Fellahi, Sarah Hamdi, Kenneth Pontzeele, Piet Van de Velde, Paola Verhaert

Redactiemedewerkers: Erwin Aerts Lopez, Sandro González-Maseda

Fotografie: Sarah Fellahi, Sarah Hamdi, Stéphanie Romans

Ereleden: M. Magits, Jean-Paul Sartre, Jim Van Leemput, S. Carmiggelt

Eindredactie: Nathaniël Bovin, Ruben Claesen,

Elien De Vos, Joren Janssens, Kenneth Pontzeele, Stéphanie Romans, Paola Verhaert

Jaarabonnement: 30 euro

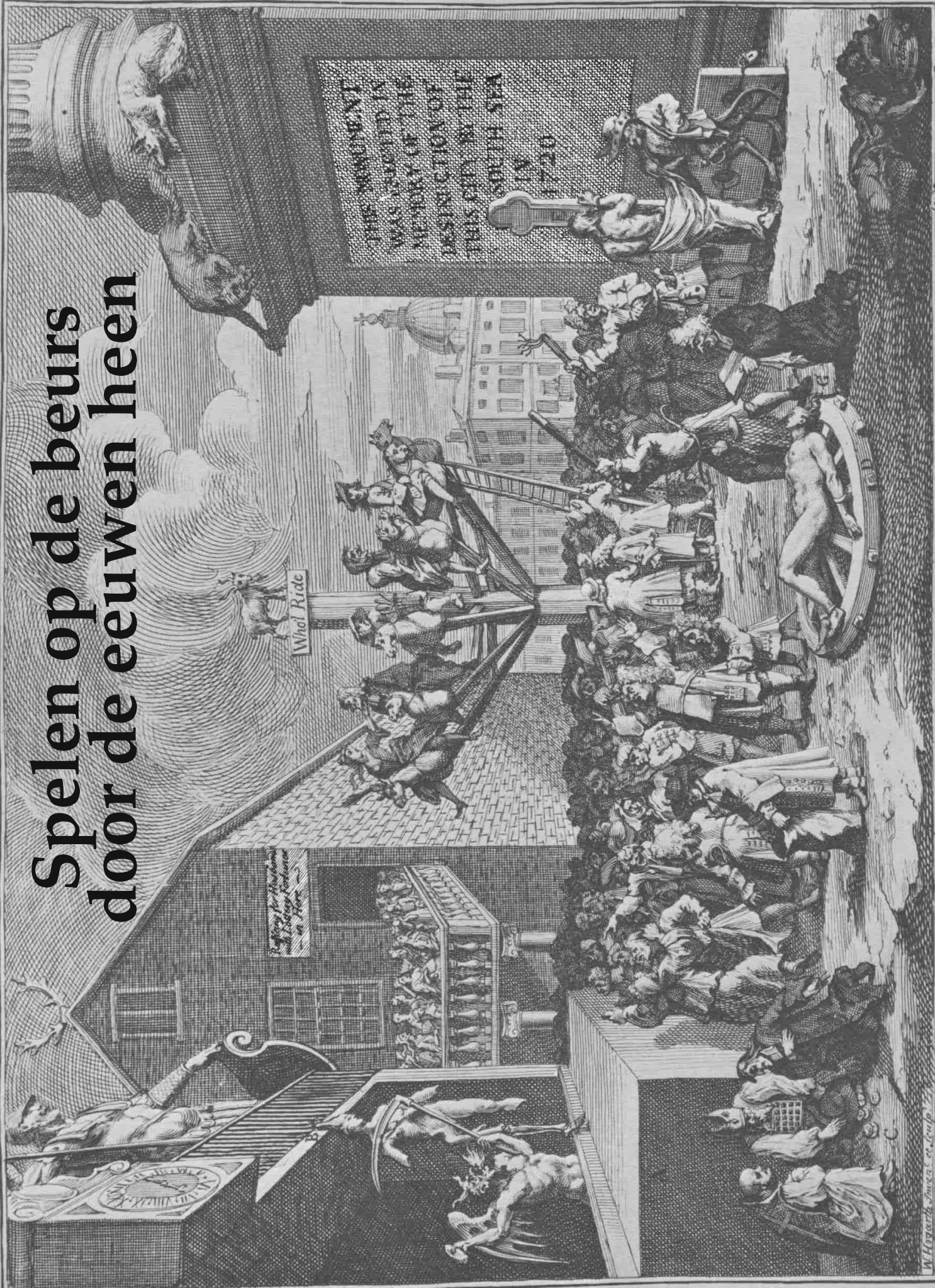
Stuur uw aanvraag en adresgegevens naar moeial@vub.ac.be

Oplage: 1600 exemplaren

Formaat: 236 mm x 300 mm

Verantwoordelijke uitgever: Ruben Claesen, de Moeial, Triomflaan 35, 1160 Oudergem

Spelen op de beurs door de eeuwen heen

See here y' Causers why in London,
So many Men are made Gundone,
That Arts & Honest Trading drop,
To "Swarm about y' Devils Shop"
Who (lets out) (B) Fortunes Golden Haunches
Like James & Wild, Fond of a Feather,
Trapping their Souls with Lot's & Chances
Sharingom from Blue Garters down
To all Blue Aprons in the Towne
Here all Religions flock together,
Leaving their stiffe Religious bustle,
Kneel down to play & pitch & Husle (C)
Thus when the Shepherds are at play,
Their flocks must surely go astray,
The noeful cause y' in these Times,
Honour, Honesty, are Crimes,
That publickly are punished by
(G) Self Interest, and (F) Vilany,
So much for Monys, magick power
Guess at the Rest, you find out more
price 1. thill.